

Видання Прикарпатського національного
університету імені В. Стефаника

травень - 2007

№2

УНІВЕРСИТЕТ

*До нас ідуть і йтимуть без кінця,
Покликані Стефаниковим словом.
До знань нуртує тут серця
Наука – мудрості основа.*

Дорогі друзі, шановні читачі газети «Університет»!

Живемо з вами в прекрасний, водночас, складний і цікавий час. Життя – безперервний рух: бурлить суспільство, накопичуються пристрасті, змінюються політичні уподобання, погляди, ідеали. Одним словом, все тече, все змінюється. Стаємо іншими і ми – викладачі, науковці, працівники університету. Хіба можна стояти осторонь цих непересічних і доленосних подій, які відбуваються в нашому суспільстві на перехрестях віків?!

У час, коли засоби масової інформації переповнюють ефір різноманітними повідомленнями, незвичайними та непередбаченими подіями і сенсаціями, коли щоденно і щочасно удосконалюються зразки інформаційної техніки – будь-яка газета, як засіб друкованого слова, більше того, специфічна, наша рідна, університетська, здається незначною серед багатьох джерел ЗМІ.

Але це не так – розмірковусмо, адже наш часопис – друг, порадник і товариш для всіх, хто до нього звертається, відкривають йому свої серця, мрії, помисли і сподівання.

У кожному навчальному закладі є власна, трішки «містична» аура, своєрідний дух, започаткований кращими традиціями минулого, що передається у спадок і прийдемої рідності. Присутні в нас концентрація знань, породжених роздумами студентів і науковців, що втілювалися і втілюються в конкретних галузях науки.

Кожен наш працівник вартий уваги і пошани, адже у той чи інший спосіб, вносить свій скромний вклад у загальну дешифровку наукових здобутків Прикарпатських учених.

Університетська газета покликана втілювати їхні замисли в реальне життя. Хоча вона заснована ще в 1988 році (за цей час кілька разів змінювала свою назву), для нас – молода, бо ж проблеми, які висвітлює, настільки актуальні і обширні, що не втрачають своєї вартості, не старіють, як не старіє студентський молодечий запал. Вона – спільне надбання творчої праці студентів і науковців у сферах інтелектуального й духовного збагачення.

«Університет» – якісно новий погляд на життя і побут студентів, викладачів, їхні взаємовідносини, наукові дослідження, зашкони, запозичення вітчизняного і закордонного досвіду у навчально-виховному процесі, втілення в науковий процес ідей, що відповідають сучасним вимогам та запитам вищого

навчального закладу.

Відповідно до реалій часу змінюється і ставлення до друкованого органу, до завдань, які висвітлюватиме на своїх сторінках.

Отже, змінюються розуміння і погляди на газету, як на нове, неупереджене видання, що буде висвітлювати не тільки навчально-виховну, науково-дослідну, а й інформаційно-просвітницьку тематику в національно-патріотичному дусі, братиме участь в різних подіях суспільно-політичного, національно-визвольного, культурно-ідеологічного спрямування.

Редакційний колектив поставив за мету об'єднати навколо себе творчих, здібних, ініціативних студентів, старших колег професорсько-викладацького складу, удосконалюючи програмні засади редколегії, зберігаючи при цьому успадковану своєрідність і самобутність. Відповідно змінюватимемо і нашу газету: збільшиться формат обсягом 16-20 сторінок тексту з кольоровими обкладинками, запровадимо нові рубрики, згідно з вимогами програми навчального закладу.

Звичайно, не всі вони будуть постійними. Деякі з них будемо доповнювати, пропонуємо нові.

Часопис – на порозі свого становлення, тому й перебуваємо в романтичному піднесенні, хоча наша творча мета – шлях до прагматизму.

Допоки ще не повністю сформований штат працівників редакції, відсутні технічні засоби, не маємо постійного приміщення.

Тому просимо не судити нас строго за окремі недоліки, краще допомагайте своїми порадами. Із вдячністю прислуховуватимемося до них.

Попри все, ми налаштовані оптимістично, адже всі наші звернення і прохання не залишаються поза увагою ректорату.

Щиро вдячні за допомогу. Заповняємо вас, що всі разом досягнемо гарних результатів. Разом з вами!

Тож побажайте нам щасливої і творчої праці.

З повагою до вас!
Редактор газети «Університет»
Любомир Кліц

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ У ПРИКАРПАТСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Нещодавно в актовому залі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника відбувся День відкритих дверей. Вищий навчальний заклад гостинно відкрив свої двері для сотень абітурієнтів. Перед гостями університету виступив член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук, професор, ректор університету Богдан Костянтинович Остафійчук, детально розповів про інститути, факультети, познайомив з професорсько-викладацьким складом закладу, наголосив на перевагах та пріоритетах Прикарпатського національного університету над іншими освітніми установами. Потенційні абітурієнти отримали усю потрібну інформацію, відповіді на запитання, що їх цікавили, як з уст «керівника закладу», так і особисто від директорів інститутів, деканів факультетів. Вступники були проінформовані про порядок і правила вступу на спеціальності денного та заочного відділень державної і платної форм навчання. Це відбулось на кафедрах різних факультетів у присутності викладачів, які розповіли про структуру навчання, предмети, що вивчатимуться, можливості, які відкриються перед студентом після одержання диплому, що відповідатиме європейським стандартам, стажування закордоном тощо. Таким чином, університет доповнів учням-випускникам уже остаточно визначитись з майбутньою професією, обрати вірний шлях у житті.

Павлюк Т.В.,
учениця 11 класу ЗОШ-лицею №23

В Україні під егідою МОН проходить другий етап Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальностей та дисциплін.

Колектив університету щиро вітає переможців II етапу та їхніх наукових керівників.

Переможцями стали:

Марія Сенич, студентка III курсу Інституту історії і політології (політологія, I місце, науковий керівник В.Ю. Штерн);

Ганна Максимчук, студентка II курсу філософського факультету (педагогіка, II місце, науковий керівник доцент О.М. Максимович);

Любомир Андрусів, студент V курсу філософського факультету (культурологія, II місце, науковий керівник доцент Л.І. Зеліско);

Оксана Ленчук, Євгенія Тюріна, студентки Інституту філології (російська мова і література, II, III місця, наукові керівники: професор М.В.Теплінський та доцент О.М. Целехага);

Ірина Литвин, студентка V курсу факультету іноземних мов (німецька мова і література, III місце, науковий керівник доцент О.Я.Остапович);

Юрій Брусевич, студент III курсу факультету іноземних мов (кипайська мова, III місце, науковий керівник викладач Чжан Шунь).

Бажаємо успіхів командам, учасникам, які продовжують олімпіадні змагання.

“Духовне здоров’я школярів і музика дзвонів: етнопедагогічний аспект”

У чому етнопедагогічний потенціал зміцнення духовного здоров’я дітей та підлітків у сучасних умовах? Яка його структура та складові? Яке місце займало дзвонарське мистецтво в житті українців? У чому феномен церковних дзвонів? Як навчити школярів їх повноцінно сприймати та творити дзвонуву музику? Яким чином вона сприяє зміцненню духовного особистості? На ці та багато інших питань читач знайде відповідь у багатому ілюстрованому, цікавому науково-методичному посібнику **Богдана Кіндратюка “Духовне здоров’я школярів і музика дзвонів: етнопедагогічний аспект (Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2006, 270 с.)**. Тут уперше в українській етнопедагогіці розглядається проблема зміцнення духовного здоров’я школярів засобами музики церковних дзвонів. На широкій джерельній базі по-новому висвітлено історію їхнього запровадження та використання з часів Русі-України, показано місце дзвонів у церковному обряді й народних звичаях, шляхи залучення нинішніх дітей і підлітків до сприймання дзвонуву музику на уроках валеології, літератури, музики й інших занять, у позакласній і позапідліткової роботі. Книга стане в пригоді викладачам і студентам світських і релігійних навчальних закладів, учителям і школярам, усім, хто цікавиться дзвонарським мистецтвом і хоче навчитися творити дзвонуву музику. Тим, хто хотів би продовжувати наукові студії із цих проблем, стане в нагоді поданий у книзі Список використаних і рекомендованих джерел, складена Фотографія та Дискографія. Іменний покажчик

Наш кореспондент

СТЕФАНИКІВСЬКІ ЧИТАННЯ

Щорічно в травневий день 11 травня у Русові відбуваються Стефаниківські читання, присвячені дню народження українського письменника Василя Стефаника, ініціатором яких є районне товариство “Просвіта” імені І.Шевченка.

На святкування звернулись русівчани та понад тридцять викладачів української мови і літератури із загальноосвітніх шкіл району, щоб урочисто відзначити 136 роковини від дня народження письменника.

На центральному майдані височить пам’ятник Василеві Стефанику з 1970 року, відкрив свято сільський голова Петро Тофан.

Учасники святкування відвідали музей письменника, ознайомились з експозицією “Його ім’я носить Прикарпатський національний університет”.

На могилі письменника, родичів, синів, онуків великого новеліста - відправлена панахида. Тут, на священному місці, промовили слово про Василя Стефаника директор Русівської школи Василь Гнатюк, голова районної організації товариства “Просвіта” імені Т.Шевченка Мирослав Попадюк та інші.

На території садиби-музею Василя Стефаника, під квітучим травневим буйноцвіттям, було затишно, велично і радісно.

Відкрив Стефаниківські читання письменник Мирослав Попадюк, котрий зробив відчит на тему “Дорога до Русова - дорога до Стефаникового слова”.

Привітали русівчан із святом заступник голови районної державної адміністрації Анатолій Тодорук, зазначивши, що обласний оргкомітет з присудженої літературної премії імені В.Стефаника уже визначився: ці премії вручатимуть в майбутньому тільки в Русові (цьогорічним лауреатом премії імені В.Стефаника - поетеси Неонілі Стефурак та літературознавцю Степану Хоробу вручили в обласному ляльковому театрі при малочисельному загалові літераторів та літературознавців).

Із літературознавчими рефератами виступили: крім Мирослава Попадюка, директор Літературно-меморіального музею Марка Черемшини Руслана Кіреєва, вчитель української мови та літератури Снятинської гімназії імені А.Лотоцького Юліан Радевич, краєзнавець Дмитро Мохорук, вчителі Вікторія Бойчук та Марія Кіцул, директор літературно-меморіального музею імені В.Стефаника Марія Косменко.

Пісенну квітку у вінок 136-ї річниці народин Василя Стефаника відігали учні місцевої та Снятинської шкіл

Теофіл Виноградник

**Колектив Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Щиро вітає**

Заслуженого діяча науки і техніки України, директора Фізико-хімічного інституту, завідувача кафедри фізики і хімії твердого тіла, доктора хімічних наук, професора

Фреїка Дмитра Михайловича

із обранням академіком Академії Наук вищої школи України;

Директора Інституту філології, завідувача кафедри української літератури, доктора філологічних наук, професора,

Хороба Степана Івановича

із присудженням обласної літературної премії імені В.Стефаника

Інтерв'ю на актуальну тему

3 думками про завтрашній день

Життя на сьогодні надзвичайно насичене, переповнене різноманітними подіями. Багато наших студентів, занурившись в навчання, просто не встигають прослідкувати зміни, які відбуваються в Прикарпатському національному університеті. Але ж всі ми розуміємо, щоб іти в ногу з часом, потрібно володіти інформацією, особливо тією, яка стосується сфери постійного проживання. Тому ми звернулись із запитаннями до ректора Прикарпатського національного університету, члена-кореспондента НАНУ, доктора фізико-математичних наук, професора Богдана Костянтиновича Остафійчука.

Богдане Костянтиновичу, не так багато часу залишилось до завершення навчального року. Чи не могли б Ви, підводячи певні підсумки, поділитись з нами результатами вже виконаної роботи. Що вдалось реалізувати із задуманого, а що ні?

Певна річ, задумів було багато. Чи вдалось їх всіх реалізувати? Навіть при дуже великому бажанні, це було б неможливо здійснити саме із об'єктивних причин. Ми повинні розуміти, що деякі питання для свого вирішення потребують набагато більше часу, ніж просто один навчальний рік. Тому, підводячи підсумки зараз, я можу говорити тільки про певні етапи реалізації наших задумів, але не про їх цілковите виконання.

Конкретизуючи, треба наголосити, що цього року багато уваги та праці було прикладено для покращення матеріальної бази університету, бібліотечного фонду та кадрового складу. Також, мабуть, варто зазначити, що завдяки нашим зусиллям навчальна площа Прикарпатського національного університету збільшилась приблизно до тридцяти тисяч квадратних метрів. Все це за рахунок Радіозаводу та Центру науково-технічної і економічної інформації (ЦНТЕІ).

Думаю, ви також помітили, що на сьогодні ведеться реконструкція фасадів будівель та університетського двору, зокрема, зі сторони вулиці Шевченка. Там відбувається не тільки реконструкція, але й будова нового приміщення, яке в майбутньому буде використовуватись студентами для проведення дискотек та вечірок. Отож, як бачите, зроблено не мало! Але звісно, це просто краплина в морі, якщо порівнювати з тим, що планується ще зробити.

Кожного року з метою ознайомлення для потенційних абітурієнтів університет проводить день відкритих дверей.

Отже, чому цього року ці молоді люди мають обрати саме наш заклад? В чому полягає пріоритет Прикарпатського національного університету імені В. Стефаніка над іншими ВНЗ?

Посудить самі.... На сьогодні опубліковано багато рейтингів, де, на мою думку, Прикарпатський національний

Ректор Прикарпатського національного університету, член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук, професор Богдан Костянтинович Остафійчук та заступник голови облдержадміністрації Романія Постолянюк вітають директора Інституту філології, завідувача кафедри української літератури, доктора філологічних наук, професора, Степана Івановича Хороба із присудженням обласної літературної премії імені В. Стефаніка

університет посідає досить-таки пристойні місця. Зокрема, за даними Міністерства, він займає дванадцятку сходинку серед класичних ВНЗ України. За незалежними від Міністерства рейтингами, які запропонували нам газета «Дзеркало тижня» та журнал «Кореспондент», Прикарпатський університет посідає п'ятдесятяте та дев'яте місця. Зауважте, ці дослідження проводились певними групами спеціалістів за відповідними методиками оцінювання, тому говорити про правильність чи хибність результатів, які ми отримали, я не маю права. Це громадська думка, яку потрібно враховувати не тільки нам, але і тим молодим людям, перед якими на сьогодні постало тяжке питання: куди піти вчитись?

Для нас отримані дані стали приводом для

показання нової мети: протягом шести-семи років увійти до п'ятірки найкращих вищих навчальних закладів України. Звісно, це не випадково складне завдання для реалізації якого потрібно докладити чимало зусиль.

Які ж будуть перші кроки?

Тут мабуть не варто говорити про перші кроки. Адже, для цього вже багато зроблено: фундамент і навіть перші цеглини закладено. На сьогодні наріжним каменем перед нами стоїть другий блок питань, суть яких заключається в піднятті ринку та якості підготовки спеціалістів, викладачів та асистентів.

А не, як ви розумієте, можливо реалізувати тільки за однієї умови: коли у нас шуканої роботи буде поставлена на відповідний високий рівень. Сьогодні акцент ставиться на підтримку та розвиток різноманітних шкільних шкіл. Всі наші викладачі повинні займатись науковою роботою: від професора до асистента. Адже, на мою думку, у Прикарпатському національному університеті мають працювати тільки талановиті й геніальні люди. Стресним не потрібні... І дане твердження для всіх нас має набути аксіоматичного значення. Саме в таких педагогічних студентах можуть дійсно чогось навчитись, почерпнувши для себе те, що допоможе їм в подальшому житті.

Звісно, цей процес за своїм характером не є однобічним. Інша сторона цього явища вимагає, щоб і самі студенти залучились до наукової роботи. Адже тільки таким, і не іншим, шляхом вони зможуть підвищити свою спеціальність ґрунтовно, системно та дійсно глибоко. А для цього університет намагається створити всі відповідні та необхідні умови. На сьогодні обиднуються сучасною апаратурою спеціалізовані лекційні аудиторії. Очі, нещодавно, для іноземної філології ми придбали відповідне устаткування, яке дозволяє за допомогою комп'ютера контролювати вимову студентів та виправляти їх. Як бачите, використовується останнє слово техніки і методики навчання іноземної мови.

Університет багато уваги приділяє покращенню обладнання вже існуючих лабораторій та відкриттю нових, що, безперечно, також повинно вплинути на вищезазначені процеси.

Можливо, якісь кардинальні зміни плануються і на 2007-2008 навчальний рік?

Я не прихильних радикалізму, особливо в освітній сфері. На мою думку, все має відбуватись поступово та поетапно. Даний підхід дозволяє досягти стабільності в розвитку, а це, як на мене, дуже важливо

Інтерв'ю на актуальну тему

Тому кардинальних змін в наступному навчальному році ви не побачите. Хоча, звісно, певні нововведення плануються. Зокрема, відкриття нових спеціальностей на математичному факультеті у рамках прикладної математики, на фізико-технічному факультеті, в Інституті історії та політології (міжнародні відносини). Щодо останнього, то тут слід наголосити, що у зв'язку з приходом відомого спеціаліста з міжнародних відносин, який довгий час працював в посольстві України в Польщі, а тепер являється проєктором з міжнародних відносин, Ігора Циненди дана ділянка роботи надзвичайно активізувалась.

Інший блок питань, над яким ми працюємо і будемо продовжувати працювати, пов'язаний з покращенням підготовки спеціалістів, які б могли викладати на високому професійному рівні китайську мову. Аналогічні заходи намагаємось проводити також стосовно французької мови. Продовжуючи «мовне питання», хочу зазначити, що планується посилити кафедру англійської філології докторами філологічних наук цієї галузі. Що стосується навчального процесу, то й тут очікуються певні нововведення. Ми постановили для всіх студентів незалежно від спеціальності ввести курс латинської мови. Особисто я переконаний, що хоча б у необхідному мініальному обсязі її повинні знати. Звісно, дані курси по об'єму та програмі будуть різні. Зокрема, для біологів вони будуть одні, а для математиків, звісно річ, за даними критеріями зовсім інші. Наша головна мета – підготувати всебічно обізнану особистість, а латинська мова – це як один із складників.

Богдане Костянтиновичу, Ви вже кілька разів наголосили на важливості вирішення кадрового питання. Будь ласка, розкажіть про це більш детально.

Дана проблема має два шляхи вирішення, які ми використовуємо в комплексі. Перший – реалізується в рамках покращення роботи аспірантури, якості захисту кандидатських та докторських робіт, а також у створенні ряду нових спеціалізованих вчених рад.

Щодо останнього, то цей процес зумовлений об'єктивно. Адже на сьогодні значно зросли та розширилися юридичний Інститут, економічний та ряд інших. Вони мають право на створення своїх власних спеціалізованих вчених рад. Думаю, нам вдасться це реалізувати через МОК України і в результаті їх кількість збільшиться від семи, що ми маємо зараз, десь до десяти-дванадцяти.

Другий шлях полягає в запрошенні все більшої і більшої кількості відомих вчених України на світу для читання певних курсів, спецкурсів і окремих лекцій в нашому університеті. На сьогодні в цій

галузі ми маємо вже значний досвід.

До речі, яка ситуація простежується в сфері міжнародного співробітництва Прикарпатського національного університету з прикордонними закладами освіти? Вище Ви наголосили на тому, що планується запрошувати багато іноземних викладачів. А яка ж ситуація стосовно обміну студентами?

Мабуть, розпочну з міжнародного співробітництва. Прикарпатський національний університет з кожним роком розширює і буде продовжувати розширювати коло своїх міжнародних взаємозв'язків. На сьогодні йде інтенсивний обмін вченими та співпраця з Варшавським та Ягелонським університетами. Особисто я нещодавно побував в США, Китаї, Австрії, де мав ряд зустрічей з викладачами та керівниками кількох провідних навчальних закладів даних країн.

Щодо другої частини питання, то тут ситуація така: цього року наші студенти стажуються в Австрії, декілька осіб проходять мовну практику в Китаї, досить значне число молодих людей навчається в Польщі, де ми маємо свої магістратури.

До речі, з Польщею у нас надзвичайно тісні та дружні взаємини. Дуже багато поляків захищають свої докторські та кандидатські дисертації на наших спеціалізованих радах, також у нас з ними є велика кількість спільних монографій та різноманітних видань.

Богдане Костянтиновичу, Вам вдалось відвідати багато навчальних закладів України і світу. Тому, мабуть, не буде важко відповісти на наступне запитання. Як Ви оцінюєте загальний рівень наших студентів? В чому вбачаєте їх слабкі та сильні сторони в порівнянні з іншими?

Якщо говорити про рівень знань, то тут жодних проблем я не вбачаю. Підтвердженням цьому служать результати всеукраїнських олімпіад, де наші студенти завжди займають призові місця.

А от про їх загальнокультурний рівень, на жаль, такого сказати я не можу. Тут досить довгий час робота була занедбана, тому на сьогодні в даній сфері ми займаємо активну позицію, щоб заповнити цю прогалину. Виховання – складний та безперервний процес, якому потрібно приділяти багато уваги. Адже тільки так ми зможемо виховати справжніх патріотів України. Поруч із цим, все ж намагаємось розширювати студентське самоврядування через профком та сенат. Самостійність та ініціативність, які вони виробляють в собі завдяки цьому, також надзвичайно потрібні риси для молоді

людини, яка виростає в самостійне плавання ріками життя

Попереду нас очікує тепле літо, чим відпустити та відпочити? Що на сьогоднішній день університет може запропонувати студентам на цей період, особливо тим, в кого прослідковуються проблеми зі здоров'ям?

Щодо здоров'я – правилино зауважили. Про це потрібно задуматися не тільки літом, але і протягом цілого року. Сьогодні весь світ живе за принципом треба не лікувати, а попереджати. Профілактика – найбільш ефективний засіб боротьби з хворобами. Саме тому зараз покращуємо роботу профілакторія. незабаром відкримо свою поліклініку.

Літом проводимо оздоровлення у спортивному таборі Смерічка (в місті Микуличин). Там планується побудувати новий п'ятиповерховий корпус, який функціонуватиме протягом цілого року. За таких умов, виникне можливість здійснювати обмін студентами з іншими університетами, які мають санаторії на березі моря.

В рамках профілактики робимо також акцент і на спорті. Не даром кажуть в народі: в здоровому тілі – здоровий дух! Тому намагаємось зробити спорт масовим явищем. Звісно, для цього створюємо і відповідні умови. Великі кошти вкладаємо в реконструкцію та впорядкування стадіону «Наука», встановлюємо там спеціальне покриття для бігових доріжок. В результаті - отримаємо стадіон, аналогів якого в нашій області не буде.

На сьогодні для студентів відкрилась можливість відвідувати, тричі на тиждень, басейн, який знаходиться в нашому розпорядженні. В майбутньому, маємо намір побудувати і великий спортивний зал. Як бачите, тут питання тільки за бажанням молодих людей, тому що можливостей ми створили безліч.

На завершення, кілька слів для нашої газети.

Звісно, приємно, що у нас є своя газета. Можливо, через два-три роки в Прикарпатському буде відкрита журналістська спеціальність, що дасть вам можливість поповнити свої кадри справжніми професіоналами. А на сьогодні мені хочеться побажати вам, щоб ви і надалі залипались цікавим та актуальним матеріалом, в якому кожен з наших студентів та викладачів завжди знаходив щось цікаве та корисне для себе.

Дуже дякую Вам, Богдане Костянтиновичу!

Інтерв'ю брала

Жанна Дутчак

У світі наше ймення - горде

Презентація Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника в Культурному центрі України в Москві

Презентація виставки творів декоративно-прикладного мистецтва

Культурний центр України щорічно проводить цілу низку заходів, які покликані ознайомити українську діаспору та жителів РФ з культурним, освітнім та політичним життям України. Однією з форм такої роботи є проведення постійних презентацій вищих навчальних закладів. На цей захід запрошуються університети, які досягли вагомих результатів в галузі підготовки висококваліфікованих фахівців, науковців, в царині наукових досліджень та культурно-мистецьких здобутків. Саме, виходячи з даних критеріїв, в квітні 2007 року було запрошено презентувати Прикарпатський національний університет, який за рейтингом посів дванадцяте місце. В даному заході взяла участь делегація Прикарпатського національного університету, в кількості п'ятнадцять викладачів та студентів, яку очолював перший проректор професор Богдан Васильович Василюшин.

До складу делегації входили: доцент Юрій Степанович Фейда та старший викладач Інституту мистецтв Віталій Іванович Городецький; інструментальний ансамбль «Усмішка», вокальне тріо «Едельвейс», сопелки-вокалістки Гали-

на Баранкевич і Оксана Романюк. Під час презентації була розгорнута художня виставка творів декоративно-прикладного та гончарного мистецтва, різноманітних шкіряних виробів, а також прикрас. На відкритті виставки був присутній генеральний директор Культурного центру України Володимир Юхимович Мельниченко, представники посольства України та ряду інших держав й багаточисленні гості. Виставка отримала високу оцінку та

схвальні відгуки.

Великим подивуванням відвідувачів стало те, що такі високохудожні експонати, які демонструвались, були виконані студентами Інституту мистецтв Прикарпатського національного Університету.

Для учасників презентації проводився двогодинний концерт мистецьких студентських колективів. Програма концерту була насичена різноманітними номерами, що надзвичайно схвально сприйняли глядачі. Майже після кожного виступу в залі багатократно лунало браво, браво, браво...

На завершення делегація університету подарувала центру, його бібліотеці вироби декоративно-

прикладного мистецтва, наукові та літературно-мистецькі видання. Генеральний директор центру зі своєї сторони передав в бібліотеку нашого ВНЗ прекрасні праці стосовно перебування Тараса Григоровича Шевченка в Москві, а також діяльності Культурного центру.

Володимир Юхимович Мельниченко висловив побажання, щоб Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника і надалі проводив активну участь у нових проєктах Культурного центру України в Москві.

Після закриття презентації, гостинні господарі організували для делегації університету цікаву екскурсію по визначних місцях Москви. Незважаючи на те, що часу було не так багато, всім вдалось відчути дух російської столиці.

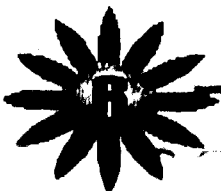
Отже, висловлюємо велику вдячність керівнику делегації професору Богдану Васильовичу Василюшину за успішно проведеною презентацією, заслуженому працівникові культури України, доценту Інституту мистецтв Юрію Степановичу Фейді за вдалу організацію концерту, викладачу Віталію Івановичу Городецькому за оформлення виставки декоративно-прикладного мистецтва, солісткам Оксані Романюк і Галині Баранкевич, учасникам вокального тріо Уляні Мошурі, Олександрі Макушаку, Наталії Шліхуті, музикантам інструментального ансамблю «Усмішка» Валерію Швельову, Юрію Фейді, Олександрі Фейді, Віктору Фесенку, Тарасу Романишину, Андрію Дембровському за високу виконавську майстерність під час презентації Прикарпатського національного університету.

На адресу члена-кореспондента НАНУ, доктора фізико-математичних наук, професора, ректора університету Богдана Костянтиновича Остафійчука надійшов лист від Президента Академії педагогічних наук України, академіка Національної академії наук України, академіка Академії педагогічних наук України В.Кременя.

У ньому висловлюється привітання і проведення презентації університету, дається висока оцінка цього заходу як справжнього свята української культури в Москві.

На сцені група «Едельвейс» і соліст О.Риминик

АКАДЕМІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ ДІЄ

В сучасних умовах розбудови демократичного суспільства важливого значення набуває широка громадська підтримка зусиль держави щодо інтеграції у європейський простір, у становленні нових форм демократії, в тому числі у демократичних трансформаціях українського суспільства, що потребує наукового дослідження, аналізу та осмислення цих змін у контексті політології. Одним з важливим завдань у цьому напрямку фахівці Центру політичних та євроінтеграційних досліджень, створеного при кафедрі політології Інституту історії і політології, вважають ознайомлення молоді із інноваційними розробками і теоріями розвитку сучасного демократичного суспільства, насамперед, необхідністю утвердження України в Європі і світі як незалежної держави. Так, важливою складовою в даному напрямку є напрацювання Академії Європейської демократії, що вже більше року діє при Центрі політичних та євроінтеграційних досліджень. Основною метою роботи Академії Європейської демократії є сприяння динамічному розвитку громадської свідомості щодо європейського спрямування української держави та наближення до стандартів Європейської спільноти, підвищення рівня обізнаності щодо ЄС та НАТО (історія створення та розвитку, основні напрямки діяльності, інституції

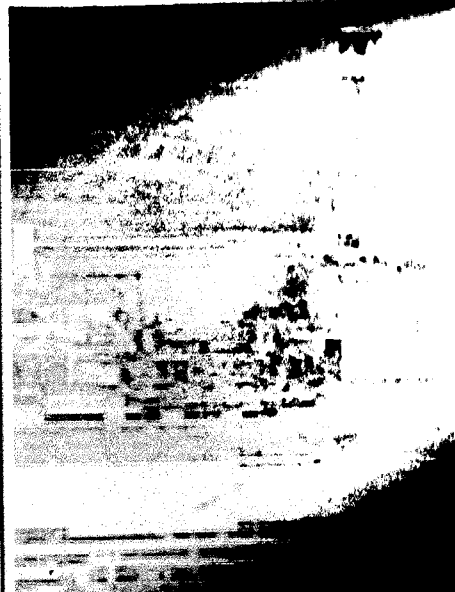
та їх повноваження, законодавство, перспективи розвитку та інше), координація зусиль міської влади, громадських організацій, навчальних закладів, ЗМІ, спрямованих на забезпечення поінформованості представників різних верств населення щодо Європейського Союзу та завдань і перспектив інтеграції України до ЄС. Влітку була проведена Перша Академія Європейської демократії, в якій займалися студенти, аспіранти і молоді вчені з різних регіонів України (Кієва, Донецька, Ужгорода, Чернівців, Хмельницького та інших міст України).

Результатом їхніх наукових студій і дискусій став випуск наукових статей „Студії Академії Європи. Studia Academiae Europaeum” (Гол. ред. Марчук В.В.). Про необхідність створення Академії Європейської демократії свідчать численні відгуки провідних українських вчених, громадських організацій, політичних діячів, українських мас-медіа. Як повідомляє керівник Центру політичних та євроінтеграційних досліджень, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент УАПН Василь Марчук, в червні-липні цього року відбудеться Друга Академія Європейської демократії. Роботу Академії планується провести із залученням державних і політичних діячів, провідних українських та закордонних вчених, відомих спеціалістів з України та Європи.

Вручення дипломів Академії
(с.Крилос, Галицький район)

*Наталія Марчук,
студентка II курсу Інституту
історії і політології
Прикарпатського національного
університету*

*Той мирний атом –
Він спалив рілля,
Високе небо і бездонне море,
Він спопелив і квітень, і весну,
Приніс на землю непоправне горе.
Як вирок – за недбалість
покоління
Триножать дзвони сумовито,
Кидаючи небезневинну тинь
На тих, кому судилося жити.*
Любомир Кліщ

26 квітня 1986 на Чорнобильській АЕС сталася найбільша в історії атомової енергії аварія, яка від внутрішніх детонацій знищила четвертий блок АЕС. Радіоактивні елементи йоду, стронцію і цезію поширилися на північну частину України, Білорусію, Прибалтику, Польщу, Швецію, Фінляндію й ін. країни. З району Чорнобиля евакуйовано 175 тис. населення, а кілька тижнів пізніше евакуйовано дітей шкільного віку з Кієва й інших населених пунктів Чорнобильської катастрофи спричинила великі подібні жертви. Від радіації АЕС померла велика кількість осіб, які захворіли на ракові захворювання. Чорнобиль став символом атомної небезпеки у світовому масштабі.

Покликані наукою

Ще зовсім трохи – і стіни нашого Прикарпатського університету покличе значна частина студентів, які провели майже 5 років. Подібні моменти (закінчення шкільної навчальної заклади, втрату роботи і т.д.) можна зв'язати кризовими, переломними в житті кожного з нас, адже якщо раніше відчувалась якась стабільність, мінімальна впевненість у завтрашньому дні, то тепер людина стоїть ніби на роздоріжжі перед каменем, як у відомій баладі: «Настіг підеш – коня втрачини, направо підеш – без голови залишишиш...» і т.д. Але в чому відмінність – у реальному житті від того вибору може залежати і вся наша подальша доля. І тут вже не закриши очі чи перегорши сторінку книжки, щоб не бачити, чим те все закінчиться. Бо здебільшого люди роблять той вибір, зважаючи на майбутнє.

Одні моменти закінчення навчання чекають із нетерпінням, оскільки мають гарантоване робоче місце, інші радіють в очікуванні літніх канікул, будують плани, не задумуючись про те, що їх зустріне пізніше. Ще частина поступово впадає в депресію, адже саме тепер почнеться СПРАВЖНЄ доросле життя, в якому немає місця мушкетерському принципу "один за всіх і всі за одного". Проте є й такі, що налаштовані навчатися й далі, тобто задумуються про аспірантуру.

Що таке – аспірантура, які перспективи вона ставить перед студентами? З метою одержання відповіді на ці та інші питання, ми вирішили поспілкуватися із завідувачем відділом аспірантури Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Ільницьким Романом Васильовичем.

- Романе Васильовичу, надворі – травень. Отже, наближається кінець навчального року. Цілком логічно, що частина студентів-випускників, хай і незначна, вирішить продовжувати навчання, плануючи поступати до аспірантури.

Аспірантура Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – навчально-наукова структура, яка функціонує з 1992 року. Головне її завдання – підготовка висококваліфікованих науково-педагогічних та наукових кадрів шляхом виконання дисертаційної роботи на здобуття вченого ступеня кандидата наук. На даний час в нашій аспірантурі навчається 435 аспірантів. Це аспіранти як за державним замовленням, так і на контрактній формі навчання (на даний час їх налічується 20). Взагалі на сьогоднішній день нараховується 55 спеціальностей аспірантури, які відкриті у нашому університеті. Щодо вартості навчання, то на 2006 рік планна аспірантура (стаціонарна форма) коштувала 6 тис. грн. на рік, і заочна – приблизно 4 тис. грн. Передбачається, що на 2007 рік оплата за навчання буде збільшена.

Загалом же навчання в аспірантурі передбачає 2 форми: з відривом від виробництва, що триває 3 роки, і навчання без відриву від виробництва (4 роки). Аспіранти, які навчаються з відривом від виробництва, протягом трьох років одержують стипендію і забезпечуються житлом при умові наявності вільних місць у гуртожитку.

На даний час мінімальна стипендія

складає приблизно 440 гривень, максимальна ж досягає до 730 гривень.

Аспірантам, які навчатимуться без відриву від виробництва і виконуватимуть індивідуальний план роботи аспіранта, згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 309 від 01.03.1999 р., надається додатком щорічна оплачувана відпустка за основним місцем роботи (30 календарних днів). На першому році навчання – для складання кандидатських іспитів, а в подальшому – для роботи над дисертацією.

- Що вимагається від абітурієнта, який планує поступати до аспірантури?

Кожного року вступ до аспірантури в нас відбувається у вересні. З 1 до 15 вересня проводиться прийом документів, з 20 вересня до 20 жовтня – безпосередньо самі вступні іспити. Між іспитами вступники матимуть 10 днів для підготовки. При вступі складають спеціальність, на яку поступають, філософію та іноземну мову, яку вивчали в університеті. Перелік документів, які подають вступники до аспірантури, міститься на офіційному сайті нашого університету (www.pu.if.ua) у відділі науково-дослідної частини. Крім того, цю інформацію завжди можна отримати й у Відділі аспірантури та докторантури, що розташований у Будинку Вчених по вул. Шевченка, 79, к.205 (2-ий поверх), або зателефонувавши за номером 50-56-31.

З 1 вересня також можна буде ознайомитися і одержати необхідні бланки документів. Людина, що планує поступати до аспірантури, повинна перед тим звернутися на відповідну кафедру, поспілкуватися із завідувачем кафедрою, науковим керівником, на основі чого в подальшому складатиметься протокол співбесіди.

Згідно з тими вимогами, які ставляться Міністерством освіти і науки України, кожен аспірант, який поступає на державну форму навчання, оформляє своєрідну угоду, яка передбачає, що, якщо він не буде виконувати свій індивідуальний план роботи, то може бути відрахований із поверненням коштів за навчання. За роки навчання аспірант повинен подати до захисту кандидатську дисертацію.

- Часто серед студентів виникає запитання: чи обов'язково перед вступом до аспірантури закінчити магістратуру?

Це є не обов'язкова умова. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які мають вищу освіту і кваліфікацію спеціаліста або магістра. Проте при рівній кількості балів вступник із дипломом магістра матиме перевагу над спеціалістом.

- Розкажіть, будь ласка, коротко про сам навчальний процес в аспірантурі.

Що стосується навчання в аспірантурі, то, як я вже казав, триває воно три роки, якщо мова йде про стаціонарну форму. На першому курсі вивчаються 5 предметів: філософія, іноземна мова, педагогіка вищої школи, психологія, інформатика. Відвідування таких пар є обов'язковим. За роки навчання аспірант зобов'язаний виконати 50 годин педагогічної практики. На першому році навчання аспіранти здають кандидатські

іспити (кваліфікаційні) і філософію та іноземну мову в інших предметах – латини. На третій курсі аспірант або здобуває наукового ступеня який підготував не менше близько 80% дисертації, допускається до звання кандидатського ступеня за спеціальності. Загалом же опрацювання матеріалу до наукової роботи та підготовка до захисту повинні здійснюватися протягом всього періоду навчання.

- Дуже важко працювати на завершення. Що б ви хотіли побажати аспірантам і тим людям, хто тільки планує поступати до аспірантури?

Хотіли б, щоб аспіранти серйозно відносилися до навчального процесу, успішно виконували індивідуальний план роботи над дисертацією і чесно їх готували та захищали. Адже навчання в аспірантурі – дуже складна і напружена праця, яка вимагає повної самовіддачі. А потенційним вступникам бажало добре осмисленого свідомого вибору та успіху при вступі!

Крім того, ми вирішили поглянути на навчальний процес "всередині", тому й звернулися до самих аспірантів майже з аналогічними питаннями. Передусім нас цікавило, що вони самі думають про навчальний процес, які теми досліджують і, зрештою, в чому бачать недоліки та складності навчання в аспірантурі, а також можливі шляхи їх вирішення. Отже, як вони живеться аспірантам Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника?

Жирик Руслан Михайлович,

аспірант другого року навчання,

спеціальність екологія

Вже на 2 курсі я твердо вирішив, що займатимусь наукою й надалі. Тому, коли я подавав необхідні документи на навчання до аспірантури, несподіванкою це не було ні для кого. Як на мене, наукова діяльність повинна бути свідомим вибором людини.

Тема моєї дисертаційної роботи «Еколого-біологічна характеристика популяції джмелів (*Bombus*, *Hymenoptera*, *Apoidea*) північно-східного макросхилу Українських Карпат і прилеглих територій». Охоплено регіони: Рогатинська і Бистрицько-Тлумачьке Опілля, Покуття, Поділля, Передкарпаття, Карпати (Горгани, Черногора, Чивчиня).

Вперше для Івано-Франківської області встановлено наявність двох червонокнижних видів джмелів, вивчено фауністичний склад і екологію джмелів, оскільки даний регіон, особливо його рівнинна частина і Передкарпаття, раніше не досліджувалися. А дані про фауну джмелів гірської частини є фрагментарними і потребують уточнення.

Крім того, джмелі є надзвичайно важливими в природних екосистемах комахами, оскільки являються запилювачами

На межі наукових відкриттів

переважної більшості сільськогосподарських і дикорослих рослин, а в гірських регіонах, завдяки особливій терморегуляції, вони є основними запилювачами, оскільки медоносна бджола не піднімається високо в гори.

Над цією проблемою я працюю близько 7 років, адже зацікавився нею, ще навчаючись в університеті. Особисто мені більше подобається науково-дослідницька робота, аніж педагогічна. Та, переконаний, мені вдаватиметься легко їх поєднати, адже перші, а отже найважчі, кроки в цій справі вже позаду.

Поступати до аспірантури було неважко. В чому лише проблема – вчитися туди беруть близько 2-3 студентів на спеціальність. Зрештою, людина, яка дійсно хоче займатися науковою діяльністю після закінчення університету, гогується до цього заздалегідь.

Особливих відмінностей між навчанням в університеті та навчанням в аспірантурі немає, адже навчальний процес аналогічний: відвідуємо лекції, семінари, виступаємо на останніх: кожна група має свого старосту, ті ж журнали. Проте в чому особливість – менше уваги звертається на відвідування пар аспірантами, адже самі розумієте: навчання в аспірантурі передбачає більшу самостійність і покладання на власні сили, аніж в університеті, коли дають готові лекції, і в бібліотеку ходити доводиться відносно нечасто. В аспірантурі ж навпаки – ми беремо участь у всякого роду семінарах, науково-практичних конференціях. А це, звісно, робиться під час навчального року.

Як відомо, до захисту кваліфікаційної дисертаційної роботи на здобуття ступеня, наприклад, кандидата біологічних наук, необхідно видати мінімум 3 статті у фахових виданнях. Крім того, ми повинні брати участь у семінарах, конференціях.

За моїми плечима участь у більше, ніж 20 конференціях різних рівнів: Міжнародних науково-практичних конференціях, як на території України так і за її межами (зокрема, в Росії, Польщі), Всеукраїнських науково-практичних конференціях (починаючи від Львова і закінчуючи Східною Україною). Звісно, у цьому великий плюс, адже за останні роки познайомився з багатьма цікавими людьми, з якими спілкуємось, обмінюємось досвідом, консультиємось і зараз. Для майбутніх науковців такого роду конференції є досить корисними. Зараз я вже маю 3 публікації у фахових виданнях, 2 прийняті до друку, більше 20 тез-доповідей на конференціях і семінарах різного рівня.

Стипендію отримую трохи більше 400 грн. Цього, звісно, надзвичайно мало. Адже тільки поїздки на конференції (наприклад, оплачуємо дорогу, харчування, проживання здебільшого за власні кошти) та в бібліотеки поза Івано-Франківськом передбачають значні матеріальні витрати, не говорячи про якісь власні потреби.

Що стосується моїх побажань, то хотілось би, щоб університет більше підтримував аспірантів фінансово. Як кажуть, бажання займатися наукою у нас є, але можливостей як таких немає. Крім того, не завадило б вдосконалити і матеріально-технічну базу, забезпечити комп'ютерною технікою. Ми, аспіранти, самі недавно були студентами. І вже по собі судимо, як нам ще тоді хотілося якогось різноманіття. Адже пари, побудовані на "сухих" лекціях і семінарах-виступах-за-кафедрою, не такі вже й цікаві. Побільше би всіляких мультимедійних

кабінетів з використанням різного роду сучасних технологій. В свою чергу це було б зручніше як для викладачів, так і цікавіше для самих студентів. Також мріється, щоб університет більше приділяв уваги і сприяв аспірантам у різних стажуваннях, навчаннях в закордонних університетах. Адже тільки таким чином, переймаючи досвід передових ВНЗ, можна добитися справді хороших результатів і більш плідно працювати в рідному університеті.

До речі, пригадую свою першу пару в якості викладача. Це була рідна для мене екологія в студентів першого курсу. Все відбувалося приблизно так, як і уявляв собі. В цій справі головне одразу добре себе зарекомендувати, але ще важче підтримувати на належному рівні уже досягнуте, адже добитися від студентів поваги дуже важко, а от втратити – найпростіше. І найголовніше – об'єктивне ставлення до кожного студента незалежно від статі, зовнішнього вигляду тощо. Хоча, як відомо, всім і так не сподобається. Іноді доводиться ставити далеко не найкращі оцінки, але не через те, що це, нібито, на думку студентів, приносить задоволення викладачу чи аспіранту, а просто хочеться змусити людей зрозуміти, що це все-таки університет, тому елементарні речі знати треба. Тим більше, є з чим порівнювати, оскільки в пам'яті ще свіжі спогади про своє навчання на першому-другому курсі.

Майбутнім аспірантам бажаю, щоб перед вступом до аспірантури, вони добре подумали, адже тільки свідомий вибір, тільки щире бажання присвятити себе науці, дасть ґрунтовні результати!

Олех Любомір Михайлович

аспірант другого року навчання,

спеціальність історія України

Будучи студентом, я не ставив перед собою мети вчитися в аспірантурі, хоча наукова діяльність мене цікавила. Вже після 5 курсу, коли закінчив магістратуру, мені дали направлення до аспірантури. І я задумався: а чому б ні? Поступив.

Про свій вибір не шкодую взагалі. В аспірантурі ностальгія повертається до студентських років, навіть розслаблює, але потім вже, кінець другого-третього року, хочеш чи не хочеш, а мусиш бути серйознішим, більше працювати. До речі, саме зараз у нас час проходження практик. Проводжу пари на різних курсах. Спілкуватися із студентами особливих проблем не складає, адже вікова різниця із ними незначна. Тим більше, сам студент, значно, що пари веде аспірант, вільніше почувається, надіючись на більш лояльне ставлення.

Чи важко було поступати? Не сказав би, адже при вступі ми здавали предмети, екзаменати з яких у нас були під час навчання в університеті. Для прикладу, та ж філософія. На історичному факультеті (тепер – Інститут історії і політології), який я закінчив, читалися різні філософії: загальний курс, історіософія, історія української філософії. І з цих трьох предметів ми склали іспити. Як-не-як, матеріал більш-менш знаєш.

Історію України вибрав без вагань, адже це була моя спеціальність протягом трьох років навчання. Тим більше з науковим керівником вже працював більше усього роботи рівнозначного рівня, починаючи від курсових і закінчуючи дипломними.

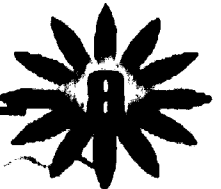
На сьогодні я займаюся двома основними діяльностями Галицького Крайового осередку протягом 1870-1882 років. Це є історія українського парламентаризму. Тема вибрана і погоджена із львівськими науковцями, оскільки в нас, в Івано-Франківську, вона ще не досліджена. Зацікавився цим проблематикою у мене виникло ще на третьому курсі, коли писав курсову роботу з історії України і цікавився національно-визвольним рухом на українських землях і в Галичині, зокрема. Поряд з тим, суттєвий вплив на мій вибір справив 2004 рік, оскільки саме в цей час відбувалися значні політичні зміни в Україні. Крім того, прослідковується досить багато аналогій між Галицьким сеймом XIX століття і українською політикою вже XXI.

Більшість літератури для написання моєї наукової роботи можна знайти тільки у Львові та в Польщі. Звідси і відповідь на запитання, чи вистачає мені стипендії. На саму дорогу вже скільки йде грошей, не говорячи навіть про проживання. А оскільки зараз пари, то на день, на два доводиться замовляти літературу. Ідеш туди, швиденько все опрацювати. Що стосується статей, то в мене є поки 4, але проблема в тому, що вони тільки подані: наші друковані органи університету виходять до друку досить довго. До речі, бажано, щоб аспірант друкувався і по регіонах України, щоб тема мала широку географію. Скільки коштів надрукувати матеріал? Вартість залежить уже від рівня самого видання. Наприклад, у нас це безкоштовно. Наскільки відомо, в Україні ціна коливається від 8 до 15 грн. Як на мене, це не є аж такі великі гроші, оскільки за друк в хорошому ВАКівському виданні і не шкода заплатити, оскільки не вимагається, щоб стаття була великих розмірів. Оптимальний розмір – від 6 до 15-20 сторінок.

Які я бачу недоліки та труднощі у навчальному процесі? Мені би хотілось, щоб на першому році навчання, коли немає практики, ввели спеціальний курс, який би орієнтував на методику написання наукової роботи, власне, дисертації. Звичайно, є стандарт ВАКівський, як оформлювати статтю, чи тези на конференції, чи саму роботу писати, але навиків і практики написання наукових робіт рівня кандидатської дисертації у випускників ВНЗ немає.

А тим, хто планує поступати до аспірантури, хотілось би побажати великого натхнення, ну і, звісно, бажання займатися науковою роботою. Щоб їм, основне, це подобалося. Бо, на жаль, в Україні наукова робота зараз цінується не дуже. До речі, суто суб'єктивна думка (хоч я сам так і зробив) – не варто поступати до аспірантури одразу після закінчення університету. Для самої людини було би корисно хоча би рік-два здобути якусь практику (якщо це гумантарії, то шийтися викладацькою діяльністю, наприклад, попрацювати в школі, а вже після того поступати). Крім того, є такі теми дослідження для яких і трьох років замало, щоб на них працювати. Хоча з іншої сторони, за великого бажання і максимуму сил, можна підготувати хорошу наукову роботу і за перший навчання в аспірантурі.

Паніна Руцка

З відкритим серцем і щирими помислами

18.04.2007 року в актовій залі університету відбувся брифінг відділу працевлаштування і співпраці з освітніми закладами та установами з проблеми удосконалення системи фахової, методичної, психологічної підготовки та адаптації випускників університету до педагогічної діяльності.

Робота брифінгу проходила під девізом:

*Те, що незрозуміло, слід з'ясувати.
Те, що важко творити, слід робити з великою наполегливістю.*

Конфуцій.

З вступним словом виступив проректор університету з навчально-виховної роботи Володимир Михайлович Чобанюк. Він привітав учасників брифінгу і побажав плідної праці, творчості в педагогічній діяльності. Розповів про основні завдання які вирішує університет, організацію роботи з підготовки і працевлаштування випускників, співпрацю в цьому питанні з освітніми закладами та установами, повідомив про створення відділу працевлаштування і співпраці з освітніми закладами та установами, який координує відповідну роботу. Повідомив про те, що університет здійснює підготовку фахівців за 21 напрямом і 52 спеціальностями. В цьому році університет закінчують 3263 випускників, з них – 665 навчалися за державним замовленням, в тому числі 58 цільовиків. Всім їм необхідно допомогти стати хорошими фахівцями в різних галузях народного господарства.

Отже, завдання нашого форуму – випрацювати спільні заходи, які будуть спрямовані на вдосконалення системи підготовки фахівців, їх працевлаштування, адаптації за місцем праці та кар'єрного росту.

Начальник управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації Зінаїда Андріївна Болук підтримала важливість спільної роботи з підготовки, працевлаштування і створення молодим спеціалістам належних умов за місцем праці. Вона визначила основні напрямки співпраці освітніх установ з вищими навчальними закладами, наголосила на

завданнях та проблемах, які необхідно спільно вирішувати.

Сказала що університету необхідно приділити серйозну увагу підготовці студентів до роботи в сільських малокомплектних школах. Вони не повинні боятися труднощів, які виникають на початку трудової діяльності, а наполегливо долати їх, намагатися удосконалювати свою фахову майстерність. Зінаїда Андріївна прокоментувала нормативно-правові основи законодавства, які стосуються молодих спеціалістів. Відповіла на численні запитання, що цікавили випускників, побажала успішно завершити навчання, працювати за покликанням і знайти своє місце в житті.

Завідувач кафедри педагогіки ім. Б. Ступарика, доктор педагогічних наук, професор Тетяна Костянтинівна Завгородня розповіла про завдання, які вирішує кафедра щодо педагогічної підготовки майбутніх викладачів. Викладачі кафедри формують основи педагогічних знань студентів, продумують організацію педагогічних практик та стажування молодих фахівців. Кафедра підтримує тісні стосунки співпраці з педагогічними колективами, керівниками відділів (управлінь) освіти, методичними службами з метою координації спільних дій. Професор наголосила, що в зв'язку з переходом на університетські програми зменшилася кількість годин з методики викладання навчальних дисциплін та проведення педагогічних практик. Через те, студенти недостатньо володіють методикою викладання, зустрічають труднощі в практичній роботі.

Випускниця Педагогічного інституту Тетяна Юрївна Королюк вважає, що майбутня педагогічна професія – це перш за все, реалізація здібностей, прагнень, інтересів, самоощінки інтелектуального потенціалу. Специфіка полягає в тому, що педагогічна діяльність не можлива без любові до дітей, без вміння приймати їх такими, якими вони є. Вибір професії повинен бути самостійним для кожної людини. Лише свідомий вибір, бажання працювати, глибокий інтерес, ґрунтовні теоретичні і практичні знання забезпечать впевненість у власних силах і дозволять вирішити проблему працевлаштування, наполегливо і творчо виконувати свої обов'язки і досягти успіху.

Анна Іванівна Пастернак, вчитель Єзупільської школи I-III ступенів Тисменицького району, колишня випускниця Прикарпатського національного університету розповіла про те, що мріяла бути вчителем ще з раннього дитинства. Свій вибір професії вона зробила свідомо, працювати з дітьми – це її покликання. Звичайно, на шляху педагога, особливо молодого зустрічаються труднощі, зокрема недостатня методична підготовка, необхідність фахового зростання та оволодіння тренінговими технологіями.

Молодому вчителю також бракує знань і досвіду, організації діяльності учнівського колективу, ведення шкільної

документації та у роботі з батьками

Молодому педагогу потрібна конкретна допомога у підвищенні рівня психологічної культури та педагогічного мислення. Не зважаючи на певні труднощі навчально-виховного процесу, не розчарується в своїй професії. Мріє стати досвідченим вчителем, який буде пишатися своїми учнями.

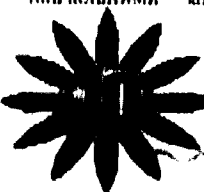
Практичний психолог Марія Олександрівна Семенів пояснила, що вчитель, це перш за все покликання, він має любити дітей, бути для них старшим товаришем, добрим і мудрим наставником, допомагати знаходити вихід з складних ситуацій. Успішна педагогічна діяльність молодого педагога залежить не тільки від його професійної підготовки і особистих якостей, а і від того, в який колектив він потрапить, які умови праці, побуту йому створять, яку наладять методичну допомогу, як стимулюватимуть його ініціативність і творчість. Важливим завданням професійного становлення педагога є організація стажування. Необхідно вміло підібрати наставника, яким може бути далеко не кожен вчитель зі стажем. Наставник – це людина що надає допомогу професійному становленню педагога, а також забезпечує емоційну і психологічну підтримку.

Молодий вчитель має приділити серйозну увагу формуванню добрих стосунків із членами педагогічного колективу, а також налагоджувати хороші відносини із учнями. Більш глибоким пізнанням педагогічної праці є школа професійної адаптації молодого педагога. Тут він знайомиться з особливостями педагогічної діяльності, вчиться вести шкільну документацію, планувати роботу, здійснювати тематичний облік знань, керуватися документами, які регулюють навчально-виховний процес.

Людмила Олександрівна Абрамович, завідувач райметодкабінету відділу освіти Рожнятівської райдержадміністрації розказала про методичну роботу спрямовану на становлення професійної майстерності кожного вчителя. Ця форма підвищення кваліфікації давно визнана найбільш ефективною, бо здійснюється систематично та постійно. Для допомоги молодому вчителю в районі серйозно продумано педагогічне наставництво. Методисти надають допомогу вчителям у підборі методичної літератури для самоосвіти, допомагають у складанні тематичних планів, звертаючи особливу увагу на підбір пізнавального матеріалу, проведення навчальних екскурсій, практичних робіт.

Проте і тут є труднощі. Частина випускників не достатньо володіють методикою викладання предмету і в цьому їм маємо допомогти. Наша мета – спільними зусиллями підготувати для школи сучасного, розумного, знаючого педагога-професіонала.

Ольга Леонідівна Драпак, директор Івано-Франківської загальноосвітньої школи I-III ступенів №13 відмітила, що всі вчителі пройшли педагогічне становлення, пережили цей процес як найважчий етап у

своєму житті та кар'єрі.

Окремі проблеми та труднощі, з якими стикаються вчителі, можна передбачити заздалегідь. Майже всі вони пов'язані з управлінським менеджментом і методичними навичками.

Якого учителя очікує сьогодні школа? Вона очікує педагога, який:

- думає нестандартно, до вирішення поставленого завдання підходить інваріантно;
- сам знаходить проблеми та шляхи їх вирішення;
- сміливо впроваджує різноманітні методи роботи;
- прагне лідерства;
- розробляє і втілює нові ідеї.

Ольга Леонідівна завершила свій виступ словами М. Фуллана:

“Вчительська освіта може виконати лише на половину завдання - підготувати вчителів; решту потрібно досягти у школах, де люди справді навчають: вчительська кар'єра є справою усього життя, а вчительська освіта та самоосвіта не може припинитись”.

З підсумком роботи брифінгу виступив начальник відділу працевлаштування і співпраці з освітніми закладами та установами Зіновій Іларіонович Горішний. Він пригадав вислів Д. Ушинського “Якщо ви вдало виберете працю і вкладете в неї свою душу, то щастя саме вас знайде”. Повідомив, що до роботи брифінгу запросили випускників університету, освітників, працівників відділів (управлінь) начальників, методистів, директорів шкіл, педагогів, керівників інститутів, факультетів, викладачів кафедр, молодих спеціалістів, психологів, щоб почути їхні думки. На основі узагальнення розроблені рекомендації щодо організації роботи з підготовки фахівців, працевлаштування та адаптації їх за місцем праці. Відмітив, що брифінг пройшов цікаво з високим рівнем активності учасників, всі виступи були змістовними, вирізнялися новизною і оригінальністю, були внесені конкретні пропозиції.

Другим етапом нашої роботи є “Ярмарок професій”, який відбудеться 22.05.2007 року в актовій залі Педагогічного інституту (Мазепи 10) о 10.00. год. де пройде конкурс випускників з окремих спеціальностей. Переможцям конкурсу, будуть вручені роботодавцями відношення на працевлаштування. Зіновій Іларіонович свій виступ завершив словами Детьофа “Ідея – це зерно, праця дає йому зрости” і зробив висновок що ми сьогодні заклали раціональні зерна і тільки спільна і наполеглива праця всіх може забезпечити щедрі ужинки.

Подякував всім учасникам зібрання, керівникам, викладачам, студентам Педагогічного інституту за допомогу в організації брифінгу та виступ художньої самодіяльності.

Побажав здоров'я, творчого горіння, добра, гармонії з навколишнім світом, людської поваги та влчності.

Зіновій Горішний, начальник відділу працевлаштування і співпраці з освітніми закладами та установами, Богдана Костів, провідний спеціаліст відділу

Рекомендації

розроблені учасниками брифінгу “Удосконалення системи фахової, методичної, психологічної підготовки та адаптації випускників університету до педагогічної діяльності”.

1. Спрямувати свою діяльність на створення цілісної системи профорієнтаційної роботи та відбору школярів для вступу на педагогічні спеціальності:

- Загальноосвітні навчальні заклади
- виявляють учнів із здібностями та нахилами до педагогічної роботи і надають їм відповідні рекомендації для продовження навчання;
- здійснюють профорієнтацію, ґрунтовну загальноосвітню та психологічну підготовку учнів з метою їх вступу на педагогічні спеціальності;
- забезпечують роботу педагогів з батьками в питаннях профорієнтації їхніх дітей.

2. Приділити серйозну увагу забезпеченню ґрунтовної психолого-педагогічної та фахової підготовки майбутніх спеціалістів:

- Кафедрам педагогіки та психології
- винайти резерв годин та продумати систему підготовки студентів з методики викладання навчальних дисциплін;
- розробити програму розвитку емоційно-комунікативних якостей майбутніх педагогів та формування високого рівня їх загального розвитку і ерудиції;
- вдосконалити систему проходження студентами педагогічних практик, звернути особливу увагу на формування в них практичних вмінь та навичок;
- розробити і впровадити для випускників спекурси з проблем педагогічної майстерності та основ управління навчально-виховним процесом.

Профільним кафедрам

- здійснювати моніторинг рівня фахової підготовки студентів з подальшим обговоренням результатів на засіданнях кафедр і внесенням конкретних пропозицій щодо вдосконалення навчально-виховного процесу;

- впроваджувати інноваційні технології навчання (українську народну педагогіку, метод проектів, рольові ігри, мультимедійні засоби) з метою розвитку ініціативи і творчості студентів;

- заслуговувати на засіданнях кафедр випускників університету з питань адаптації за місцем роботи, фахової діяльності та ефективності підготовки до її здійснення;

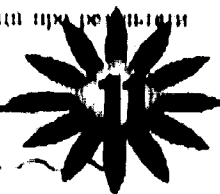
- налагоджувати подальші стосунки співпраці викладачів кафедр з молодими спеціалістами для надання їм допомоги у вирішенні практичних завдань.

3. Налагодити систему роботи з працевлаштування випускників:

- проводити лекторії з проблем технології пошуку роботи, кадрової політики щодо молодих спеціалістів, адаптації за місцем праці та кар'єрного росту;
- поновлювати базу даних про наявні вакансії в тому числі співпрацювати з центрами зайнятості населення;
- проводити семінари, зустрічі, брифінги, круглі столи, ярмарки професій з метою допомогти випускникам знайти роботу;
- здійснити підготовчу роботу з укладання в 2007-2008 н. р. із студентами других курсів тристоронніх угод “вищий навчальний заклад-студент-роботодавець”, що буде гарантією їхнього подальшого працевлаштування.

4. Забезпечити різносторонню діяльність із фахового зростання та адаптації молодих педагогів в системі методичної роботи:

- методичні служби районних відділів (управлінь) освіти, керівники навчальних закладів
- створюють здоровий психологічний клімат в колективах, належні організаційно-педагогічні та матеріально-технічні умови для ефективної роботи педагогів;
- розробляють систему психологічного становлення, фахового зростання та кар'єрного росту молодих спеціалістів:
- визначають наставників та забезпечують проходження стажування;
- допомагають спланувати самоосвітню роботу, налагодити стосунки співпраці з колегами та школярами;
- організують вивчення досвіду, відвідування та обговорення уроків кращих педагогів;
- залучають до роботи у методичних об'єднаннях, творчих групах;
- допомагають у розробці планування, документації, підготовці уроків;
- формують потребу у науковій організації праці, професійно педагогічному мисленні, вмінні аналізувати і розуміти результати навчально-педагогічної роботи, здійснювати моніторинг результативності діяльності учнів;
- активно залучають до організації виховної та позакласної роботи, до налагодження стосунків співпраці з батьками, громадськістю;
- практикують проведення творчих звітів, заслуховування інформації про результати стажування, самоосвіти, методичну роботу;
- налагоджують ефективний внутрі-шкільний контроль.

Варто знати

Наукова діяльність в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника у 2006 році

Науково-дослідна діяльність в університеті здійснюється під керівництвом ректора Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, доктора фізико-математичних наук, професора, член-кореспондент НАН України Остафійчука Богдана Костянтиновича.

Безпосередньо координацією наукової роботи в університеті займається проректор з наукової роботи, доктор хімічних наук, професор Миронюк Іван Федорович.

В університеті функціонує науково-технічна рада, котра займається вирішенням стратегічних питань, пов'язаних з науковою діяльністю.

В університеті функціонує науково-дослідна частина до складу якої входять різні науки структури: науково-дослідні інститути, наукові центри, спільні з академією наук наукові підрозділи, наукова бібліотека, Ботанічний сад та Дендрологічний парк, а також наукові підрозділи навчальних структур.

Другий рік в структурі кожного підрозділу вищого навчального закладу працюють заступники керівників з наукової роботи, котрі безпосередньо займаються питаннями організації, здійснення та контролю за науковою діяльністю.

Тут здійснюються як фундаментальні так і прикладні наукові дослідження, котрі фінансуються з бюджету Міністерства освіти і науки України в сфері політології, літературознавства, мовознавства, мистецтвознавства, філософії, історії, охорони навколишнього середовища, біології, біотехнології, харчування, фізики, фізико-технічних проблем матеріалознавства. Керівництво названими науковими дослідженнями здійснюють професори. Остафійчук Б.К., Грешук В.В., Марчук В.В., Федорчук П.С., Хороб С.І., Парпан В.І., Новосядлий С.П., Сіренко Г.О., Голяд Б.Я., Фреїк Д.М., Лушак В.І., доценти Гасюк І.М., Когут І.Т. Також проводиться розробка ряду госпдоговірних тем, котрі здійснюються на замовлення різних комерційних структур. В 2006 році вперше в історії університету виділено 330 тисяч гривень з власного бюджету на проведення наукових досліджень. В результаті проведеного конкурсу було відібрано 25 наукових проектів, які фінансуватимуться із власного бюджету. Ідея такого заходу полягає в тому, щоб підтримати науковців і фінансово, а також закласти фундамент для подальших, глибинних досліджень із можливим виходом на міжнародні структури.

Спільною науково-дослідною лабораторією фізики магнітних плівок МОН України НАНУ, яка має статус національного наукового надбання України керує ректор Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент НАНУ

Остафійчук Богдан Костянтинович.

Згідно укладеної міжнародної угоди між Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та Українським науково-технологічним центром (США), в нас проводиться виконання науково-дослідної роботи „Розробка лазерних і комбінованих інтеркаляційних методів для нанотехнологій низькорозмірних структур”.

Окрім того, на кожній кафедрі розробляються комплексні теми відповідно до профілю і напрямку наукових досліджень.

У виплому навчальному закладі функціонує 6 спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій з таких спеціальностей: „Фізика і хімія поверхні”, „Фізика колоїдних систем”, „Загальна педагогіка та історія педагогіки”, „Українська мова”, „Хімія твердого тіла”, „Педагогічна та вікова психологія”, „Історія України”, та „Етнологія”. В 2006 році на засіданнях цих рад було захищено 40 кандидатських дисертацій.

Також функціонує докторантура з 9 спеціальностей та аспірантура з 48 спеціальностей. В докторантурі навчається 12 докторантів, в аспірантурі – 438 аспірантів.

Виходить періодичне наукове видання „Вісник Прикарпатського університету” 11 серій, чотири збірники наукових праць, чотири наукові журнали. На сьогоднішній день в нас працює 75 % науковців із всієї чисельності викладачів (53 доктори наук та 371 кандидат наук). Це є один із найвищих показників серед вищих навчальних закладів України.

Результати наукових досліджень, які здійснюються професорсько-викладацьким складом, знаходять своє висвітлення в матеріалах міжнародних, Всеукраїнських, регіональних наукових конференцій, в т.ч. і тих, що проводяться університетом. У 2006 році було проведено дві міжнародні конференції, а саме „Семантика мови і тексту”, „Християнська спадщина Галицько-Волинської держави: ціннісні орієнтири духовного поступу українського народу” в яких брали участь науковці з Австрії, Польщі, Росії та аряду інших країн.

Поряд з розвитком академічної фундаментальної науки, значна увага приділяється студентським науковим дослідженням через наукові гуртки, наукові семінари, індивідуальну наукову роботу. Студентська наукова робота координується Радою з науково-дослідної роботи студентів, аспірантів і молодих вчених. При кожній кафедрі діє, як мінімум, один науковий семінар (кількість пропорційно залежить від кількості наукових спеціалізацій на кожній з них), в роботі яких беруть участь студенти 1 – 5 курсів. Проміжними результатами наукової роботи студентів є публікації, виступи на наукових семінарах, підготовка рефератів і повідомлень,

виступи на внутріуніверситетських наукових студентських конференціях, участь у різноманітних конкурсах студентських наукових робіт, написання дипломних і магістерських робіт, участь у Всеукраїнських студентських олімпіадах. Організація такої системи роботи в університеті здійснюється ректоратом, науково-дослідною частиною, кафедрами та координується Радою з науково-дослідної роботи студентів, аспірантів і молодих вчених.

Налагодження чіткої системи роботи з обдарованою молоддю протягом останніх років сприяло ефективності її результатів. Студенти університету 2006 році стали переможцями та призерами другого етапу Всеукраїнської студентської олімпіади. Зокрема, перші місця з політології, психології, української літератури, мистецтвознавства, туризму, другі – з мистецтвознавства, політології, туризму, культурології, треті – з мистецтвознавства, філології, педагогіки, культурології та фізичного виховання і спорту. Вперше в історії цього року ми отримали 14 призових місць на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Нарощує своєю динаміку Центр інформаційних технологій, на базі якого функціонує найпотужніший в області і конкурентноздатний в західному регіоні України вузол Інтернет-зв'язку „Інтерлінк” з великою інформаційною базою, використання якої сприяє також економічному розвитку Івано-Франківщини в цілому. В структурі Центру інформаційних технологій в 2006 році створено видавничо-дизайнерський відділ в якому видаються наукові праці наших вчених.

Наукові здобутки професорсько-викладацького складу репрезентувались на різного роду виставках. Зокрема на міжнародній виставці в Китаї (місто Дальян) було представлено здобутки фізиків та хіміків і за результатами виставки підписано ряд договорів про наміри. На виставці в В'єтнамі було представлено новітні і конкурентноспроможні на світовому ринку здобутки наших науковців в галузі. Підписано ряд угод про наміри. Університет прийняв участь у Третій виставці-презентації „Інноваційні технології навчання”, де був представлений у трьох номінаціях, у двох з яких визнаний кращим в Україні. Цього року проходила виставка студентських наукових робіт „Освітні і керівні - 2006”, приурочена до відзначення дня студента. Наш університет представлений у двох номінаціях. В одній з них, а саме серед мистецьких викладів, визнано кращою роботу нашого студента.

Таким чином, вищ, як провідний науковий склад краю, здійснює наукові дослідження в різних галузях, і це сприяє значенню потенціалу як регіону так і держави в цілому.

Наш кореспондент.

Відкриття Локальної Мережевої Академії Cisco

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника – перший університет класичного зразка, відкритий у річницю незалежності України Указом її Президента. Але за плечима молодого навчального закладу вже було п'ятдесят років його попередника й фундатора – Івано-Франківського педагогічного інституту. За короткий час існування новий університет виріс у провідний центр науки, культури й освіти Прикарпаття. Відкрились нові спеціальності, з'явилися нові факультети й кафедри, колектив поповнився науковцями високого рівня і, головне – змінилися пріоритети в підготовці фахівців – від вузької професіоналізації університет перейшов на шлях широкої фундаментальної освіти. Завдання сьогодні полягає у формуванні високоосвіченої особистості з національно-державницьким світоглядом, у вихованні інтелігентів, здатних вирішувати найскладніші економічні, технологічні, культурологічні проблеми, що стоять перед молодістю українською державою.

Реаліями сьогодні є активний розвиток мережевих техно-логій не лише в цілому світі, а й в Україні та Прикарпатському регіоні. Тому виникає проблема підготовки кваліфікованих кадрів для впровадження та обслуговування інформаційних систем. Академія Cisco є однією з провідних структур з підготовки спеціалістів мережевих технологій. Саме тому виникла нагальна потреба створення Локальної Академії Cisco на Прикарпатті. Прикарпатський національний університет є одним з перших надавачів Internet-послуг в Україні. Сьогодні це один з найбільших Internet-провайдерів у нашому регіоні. Він має розвинуту інфраструктуру, сучасне обладнання та кваліфікований персонал. Послугами вузла Internet Прикарпатського національного університету користуються державні організації, банки, інформаційні агенції, наукові та учбові заклади, фірми та корпорації. Тому саме в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника було зареєстровано Локальну Мережеву Академію Cisco під номером 43369, що уможливило швидке та якісне навчання кваліфікованих кадрів. Метою даного проекту є активний розвиток даної Мережевої Академії Cisco, функціонування якої дозволить підвищити рівень кваліфікації персоналу комерційних, корпоративних, наукових та інших організацій до світового рівня.

З 2006 року в Центрі інформаційних технологій Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника створено Локальну Мережеву Академію Cisco на базі Регіональної Академії Cisco Київського національного університету імені Тараса Шевченка. З лютого 2007 року розпочато навчання студентів за курсом IT Essentials I (PC Hardware and Software). Набрано дві групи студентів по 10 чоловік. Це студенти та аспіранти Прикарпатського університету. Загалом планується проводити навчання за курсами IT Essentials I (PC Hardware and Software) та IT Essentials II (Network Operating Systems), CCNA (семестри 1-4). Для студентів нашого вузу навчання буде проводитись безкоштовно. Поступово курси будуть інтегровані в навчальну програму університету. Планується проведення платних курсів для всіх бажаючих.

Заняття сьогодні проводять троє інструкторів, які одночасно є системними адміністраторами університетської мережі.

Офіційне відкриття Мережевої Академії Cisco відбулося 26 квітня 2007 року в залі засідань університету. На урочистій події були присутні представники керівництва Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Регіональної Академії Cisco Київського національного університету імені Тараса Шевченка, координатори Академії Cisco в Україні, фахівці ВНЗ Прикарпаття, керівники зацікавлених підприємств та організацій телекомунікаційної галузі регіону.

Наш кореспондент

Туристи ми - а це багато значить

Попереду сонні миль строго асфальту. Сонні миль очкування. Години проведені в автобусі. Але ж ми – туристи і дорога для нас – це частина життя. Це дух авантюризму, який живе в кожному з нас і саме він спонукає їхати на зустріч новому. Він і очікуванню. Лише.

Диво – це нарцисові поля, які вже не одну ніч і толюнними тероями снів, це оповитий таємницею Синебір, це старовинне місто Ужгород і середньовічні замки Закарпатського краю – краю магнолій.

Не терпиться усе це побачити на власні очі, відчутти атмосферу цих місць, зберегти пам'ять про них на плівці фотоапарату, та у власних думках.

Наша екскурсія розпочалась з санаторію «Карпати». Виходити з автобуса ми без особливого ентузіазму. Асоціації з словом «санаторій» не були чимось надзвичайним. Промайнула думка «Щу і що шкваного ми можемо побачити в санаторії? Максимум – це мінеральні води, солоний смак, який не кожному до вподоби». І ось перед очима постає дивовижний парк, вік якого, мабуть, налічує немало літ. Серед величезних дерев простяглась вимощена бруківкою доріжка. На ній, напевно, не одна знатна дама залишила слід свого екіпажу. Нашому здивуванню не було меж, коли замість звичного санаторію ми побачили середньовічний замок обсаджений живописними сакурами. Старанно підстрижені кущі, що служили загорожею для квітів і, неподалік розташовані старовинні лавочки навіювали думки про давні часи: витончені дами в розкішних об'ємних сукнях, галантні кавалери, брички... Саме тут прогулюються після літнього балу молоді пари, вдихаючи аромат квітучих дерев.

Мукачівський замок на пагорбі, старовинний Ужгород, село-музей під відкритим небом – ця подорож ще не раз нагадувала про минулі часи, часи в яких ще не було ні нас, ні наших батьків, навіть наших бабусів.

Один день подорожі доходив уже до свого логічного завершення. Попереду ніч. І знову сні, в яких цвітуть нарциси і мріє Синебір. Одна довга ніч відлітає від них. Цікаво, насправді все буде так само прекрасно як уві сні, чи...?

Виявилось набагато краще. Сон не міг передати всієї краси та колориту реальності. Ніч пройшла як одна мить і ось переді мною ціле поле засіяне білосніжними, з сонячними усмішками, квітами. Коли опиняєшся в цій казковій долині, складається враження, що потрапив у чийсь сні. Це куточок раю. І я радію, що цей рай знаходиться в нашій рідній Україні. Більше ніде в Європі ви не знайдете такого дива. Та що там у Європі – у цілому світі!

Тут всі буденні проблеми стають незначними, вони відходять на другий план. Є тільки місце для безтурботності, легкості, щільності. Не хотілося їхати з цього надзвичайного місця, не хотілося відірвати погляд від прекрасного, але попереду у нас ще одна зустріч, яку я теж чекаю з нетерпінням.

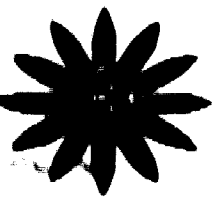
Озеро Синебір... Ще більш загадкове, ніж на фотографіях і картинах. Хотілося б розгадати таємницю його мрій, а можливо, воно не мріє, а сумує? А от про що його сум? Про високі небеса чи про глибокі річки? Важко відповісти. Тільки йому це відомо.

Сьогодні він, здається, навіть трішки неселим. Природа таким же загадковим. Та все ж сьогодні Синебір дозволив сонню торкнутись променями його глибоких дум.

Біля нього тихо і спокійно. Тут панує якась особлива атмосфера – відірваність від всього світу, атмосфера нічних роздумів. Мишлюю сам занурююся в лабіринти нескінченних думок, які одна за одною приходять в голову. Такі думки рідко відходять від мене у звичній обстановці, бо там панує суєта і немає для них місця. А тут все по-іншому. Немає гамору і метушні. Але все прекрасне рано чи пізно повинно закінчуватися, як і наша мандрівка. Настав час вирушати в дорогу.

Не хочеться покидати чудове і загадкове озеро. На прощання скажу: «Я залишаю тобі частинку серця і своєї усмішки. Не сумуй, адже на вулиці весна». Я впевнена, ми ще обов'язково зустрінемося.
Гомеляк Олія,

студентка Інституту туризму і менеджменту

Закон України «Про наукову

Дорогі читачі! Пропонуємо вам Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», ухвалений парламентом зміни до якого друкувалися в нашій газеті (№1, квітень 2007).

“Науковців заохочують преміями”

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 2-3, ст. 20; 2004 р., № 14, ст. 198 № 17-18, ст. 250; 2005 р., №2, ст. 26; 2006 р., № 1, ст. 18, № № 9-11, ст. 96) такі зміни:

1) частину другу статті 23 викласти в такій редакції:

«Заробітна плата наукових працівників складається з посадових окладів (ставок), премій, доплати за наукові ступені, вчені звання, надбавки за стаж наукової (науково-педагогічної) роботи та інших надбавок, доплат та винагород за наукову (науково-педагогічну) діяльність, передбачених законодавством»;

2) статтю 24 викласти в такій редакції: «Стаття 24. Пенсійне забезпечення та соціальний захист наукового працівника.

Держава встановлює для наукових (науково-педагогічних) працівників, які мають необхідний стаж наукової роботи, пенсії на рівні, що забезпечує престижність наукової праці та стимулює систематичне оновлення наукових кадрів. Пенсія науковому (науково-педагогічному) працівнику призначається при досягненні пенсійного віку: чоловікам - за наявності стажу роботи не менше 25 років, у тому числі стажу наукової роботи не менше 20 років;

жінкам - за наявності стажу роботи не менше 20 років, у тому числі стажу наукової роботи не менше 15 років.

Пенсії науковим (науково-педагогічним) працівникам призначаються в розмірі 80 відсотків від сум заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника, яка визначається відповідно до статті 23 цього Закону та частини другої статті 40 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та на яку відповідно до законодавства нараховується збір на обов'язкове державне пенсійне страхування (внески).

За кожний повний рік роботи понад стаж наукової роботи, визначений частиною другою цієї статті, пенсія збільшується на один відсоток заробітної плати, але не може бути більше 90 відсотків середньомісячної заробітної плати.

Для обчислення пенсії враховується заробітна плата наукового працівника

за основним місцем роботи за будь-які 60 календарних місяців наукового стажу підряд до 1 липня 2000 року незалежно від перерв та на весь період наукового стажу починаючи з 1 липня 2000 року.

За вибором особи, яка звернулася за пенсією, з періоду, за який враховується заробітна плата для обчислення пенсії, виключається період до 60 календарних місяців підряд за умови, що зазначений період становить не більше ніж 10 відсотків тривалості наукового стажу.

У всіх випадках період, за який враховується заробітна плата, з урахуванням виключення, передбаченого цим Законом, не може бути меншим ніж 60 календарних місяців.

Перелік посад наукових (науково-педагогічних) працівників підприємств, установ, організацій, вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, перебування на яких дає право на призначення пенсії та виплату грошової допомоги у разі виходу на пенсію відповідно до цієї статті, затверджується Кабінетом Міністрів України з урахуванням положень статей 22, 22 цього Закону.

Рівниці між сумою пенсії, призначеної за цим Законом, та сумою пенсії, обчисленої відповідно до інших законодавчих актів, на яку має право науковий працівник, finansується:

для наукових (науково-педагогічних) працівників державних бюджетних наукових установ, організацій та навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - за рахунок коштів державного бюджету;

для наукових (науково-педагогічних) працівників інших державних підприємств, установ, організацій та вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - за рахунок коштів цих підприємств, установ, організацій та закладів, а також коштів державного бюджету в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. При цьому за рахунок коштів державного бюджету науковим (науково-педагогічним) працівникам оплачується з розрахунку на одну особу 50 відсотків різниці пенсії, призначеної за цим Законом;

для наукових (науково-педагогічних) працівників недержавних наукових установ, організацій та вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - за рахунок коштів цих установ, організацій та закладів.

Середня заробітна плата працівників, зайнятих у галузях економіки України, у тому числі в сільському господарстві, визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі статистики.

При цьому заробіток для обчислення пенсії в усіх випадках не може перевищувати

граничну суму заробітку (доходу), з якої справляється збір на обов'язкове державне пенсійне страхування.

Пенсії, призначені за цим Законом, індексуються відповідно до законодавства про індексацію грошових доходів населення.

У разі коли величина середньої заробітної плати в Україні за даними спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі статистики за минулий рік зросла, то з 1 березня кожного року розмір пенсії підвищується у порядку, встановленому частиною другою статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

При визначенні середньомісячного заробітку наукових (науково-педагогічних) працівників недержавних наукових установ, організацій та вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації для обчислення пенсії враховується заробітна плата, яку вони отримували під час перебування на посадах, зазначених у Переліку посад наукових (науково-педагогічних) працівників підприємств, установ, організацій, вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, перебування на яких дає право на призначення пенсії та виплату грошової допомоги у разі виходу на пенсію відповідно до цієї статті, затвердженому Кабінетом Міністрів України, розмір якої не перевищував: для керівників, заступників керівників недержавних наукових установ, організацій - максимального розміру посадового окладу (ставки) керівника, заступника керівника науково-дослідної установи Національної академії наук України з урахуванням доплати за науковий ступінь та надбавки за стаж наукової роботи згідно із законодавством, обчислених із зазначеного максимального розміру посадового окладу (ставки), а для керівників, заступників керівників недержавних вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - максимального розміру посадового окладу (ставки) ректора, проректора відповідного державного вищого навчального закладу III-IV рівнів акредитації з урахуванням доплати за науковий ступінь та надбавки за стаж наукової роботи згідно із законодавством, обчислених із зазначеного максимального розміру посадового окладу (ставки);

для інших наукових працівників недержавних наукових установ, організацій, закладів - максимального розміру посадового окладу (ставки) старшого наукового співробітника науково-дослідної установи Національної академії наук України з урахуванням доплати за науковий ступінь та надбавки за стаж наукової роботи згідно із законодавством, обчислених

і науково-технічну діяльність»

із зазначеного максимального розміру посадового окладу (ставки) для науково-педагогічних працівників недержавних вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації - максимального розміру посадового окладу (ставки) аналогічних посад відповідного державного вищого навчального закладу III-IV рівнів акредитації з урахуванням доплати за науковий ступінь та надбавки за стаж наукової роботи згідно із законодавством, обчислених із зазначеного максимального розміру посадового окладу (ставки).

Положення цієї статті поширюються також на пенсіонерів із числа наукових працівників, яким пенсія призначена до набрання чинності цим Законом.

Пенсія науковим (науково-педагогічним) працівникам відповідно до цього Закону призначається з дня звернення за призначенням пенсії та за умов звільнення із посади наукового (науково-педагогічного) працівника, за винятком осіб, які працюють за строковим трудовим договором (контрактом), що укладений після досягнення пенсійного віку.

Пенсіонерам, які після призначення пенсії відповідно до цього Закону працювали за строковим трудовим договором (контрактом) на посадах наукових (науково-педагогічних) працівників не менш як два роки, проводиться перерахунок пенсії з урахуванням стажу наукової роботи після призначення пенсії. Перерахунок пенсії здійснюється із заробітної платні наукового (науково-педагогічного) працівника, з якої була обчислена пенсія, або із заробітної плати, визначеної у порядку, передбаченому частинами третьою - сьомою цієї статті.

Право на призначення пенсії відповідно до цього Закону поширюється також і на осіб, які на момент звернення за призначенням пенсії працюють на будь-яких посадах на підприємствах, в установах, організаціях усіх форм власності та мають стаж наукової роботи, передбачений частиною другою цієї статті.

При виході на пенсію з посади наукового (науково-педагогічного) працівника відповідно до цього Закону науковому (науково-педагогічному) працівнику видається грошова допомога в розмірі шести місячних посадових окладів (ставок) з урахуванням надбавок і доплат за наявності стажу роботи на посадах, зазначених у Переліку посад наукових (науково-педагогічних) працівників підприємств, установ, організацій, вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, перебування на яких дає право на призначення пенсії та виплату грошової допомоги у разі виходу на пенсію відповідно до цієї статті, затвердженому Кабінетом Міністрів України, не менше: для чоловіків - 12,5 року;

для жінок - 10 років.

Пенсія по інвалідності внаслідок грудового каліцтва чи професійного захворювання, а також унаслідок каліцтва чи захворювання у зв'язку з Чорнобильською катастрофою науковому (науково-педагогічному) працівнику призначається в таких розмірах:

інвалідам I групи - 80 відсотків заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника;

інвалідам II групи - 60 відсотків заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника;

інвалідам III групи - 40 відсотків заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника.

Науковим (науково-педагогічним) працівникам, які стали інвалідами I, II, III груп, призначається пенсія по інвалідності в розмірі пенсії наукового (науково-педагогічного) працівника незалежно від віку та за наявності стажу згідно з частиною другою цієї статті.

Пенсія в разі втрати годувальника призначається непрацездатним членам сім'ї померлого наукового (науково-педагогічного) працівника (годувальника), які були на його утриманні (при цьому дітям пенсія призначається незалежно від того, чи були вони на утриманні годувальника), у розмірі:

80 відсотків пенсії наукового (науково-педагогічного) працівника - на трьох і більше непрацездатних членів сім'ї;

60 відсотків - на двох непрацездатних членів сім'ї;

40 відсотків - на одного непрацездатного члена сім'ї.

До непрацездатних членів сім'ї померлого наукового (науково-педагогічного) працівника належать особи, зазначені в статті 36 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".

Право на призначення пенсії відповідно до цього Закону поширюється на всіх осіб, які вийшли на пенсію до набрання чинності цим Законом та мають стаж наукової роботи, передбачений частиною другою цієї статті. Призначення пенсій таким працівникам здійснюється відповідно до частин третьої - сьомої цієї статті з дня звернення за призначенням пенсії та за умови звільнення з посади наукового (науково-педагогічного) працівника, за винятком осіб, які працюють за строковим трудовим договором (контрактом), що укладений після досягнення пенсійного віку.

Право на призначення пенсії відповідно до цього Закону поширюється також на непрацездатних членів сім'ї наукового (науково-педагогічного) працівника, який помер до набрання чинності цим Законом. Пенсія встановлюється в розмірах, передбачених частиною двадцять другою цієї статті.

Для осіб, які працюють на посадах, що відносно до них належать до посад державних службовців, попередній стаж наукової роботи і стаж державних службовців, а також стаж у вищих навчальних закладах, що відносно до стажу державної служби не враховуються, від наявності перерв у роботі, а для осіб, які працювали (працюють) на посадах наукових (науково-педагогічних) працівників, попередній стаж державної служби зараховується до стажу наукової роботи незалежно від наявності перерв у роботі.

Пенсія науковому (науково-педагогічному) працівнику виплачується в повному розмірі незалежно від його доходів, одержуваних після виходу на пенсію.

Науковим працівникам, які зробили вагомий внесок у розвиток науки, можуть встановлюватися державні стипендії, а для підтримки наукової молоді - стипендії для молодих учених відповідно до законодавства.

Науковим працівникам, які мають науковий ступінь кандидата або доктора наук, для забезпечення умов для наукової діяльності надається в установленому законодавством порядку додаткова жила площа у вигляді кімнати (кабінету) або в розмірі до 20 кв. метрів.

Знаковим працівникам, які мають науковий ступінь кандидата або доктора наук, для забезпечення умов для наукової діяльності надається в установленому законодавством порядку додаткова жила площа у вигляді кімнати (кабінету) або в розмірі до 20 кв. метрів.

Окремих категорій наукових (науково-педагогічних) працівників (за переліком, затвердженим спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі освіти і науки, президіями Національної та галузевих академії наук) науковими організаціями та установами можуть надаватися службові житлі приміщення.

Для цієї статті поширюється на наукових (науково-педагогічних) працівників наукових установ та організацій недержавної форми власності, які пройшли державну атестацію відносно із ним Законом, недержавних вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, що діють відповідно до Закону України «Про вищу освіту», міжнародних наукових організацій, відкритих на території України відповідно до міжнародних договорів, укладених документи яких затверджено Кабінетом Міністрів України, а також на наукових (науково-педагогічних) працівників наукових установ і вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, що належали партійним та громадським організаціям колишньої Української РСР, інших республік СРСР та СФРСР».

2. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2007 року.
Президент України В. ЮЩЕНКО
м. Київ, 22 вересня 2006 року
№ 190-V

З глибин людської пам'яті

До 100-річчя від дня народження

Якби не трагічний випадок, то професор Юрій Дмитрович Крих неодмінно дожив би до свого 100-річчя, адже був фізично сильною людиною. Він ніколи не хворів, вмів чудово плавати, любив людей і природу, і жив у гармонії з нею; був дуже комунікабельною людиною, любив студентство, всю свою душу, все свідоме життя присвятив музиці. Юрій Дмитрович - великий віртуоз-скрипаль, добрий і чуйний педагог, великий мистецтвознавець, один із перших всесвітньовідомих скрипалів Галичини.

Мені випало щастя вчитися у нього. Коли мої батьки восени 1984 року переїхали з м. Тернополя до м. Івано-Франківська, вони познайомилися із Юрієм Крихом і подружились. Вже з грудня 1984 року я брав у нього уроки музики. Мене тоді ще зовсім юного хлопчика вразила його велика любов до скрипки, до світу музики. У його руках скрипка співала, а я із захопленням милувався чудовою грою і старався хоч трішечки наслідувати. Ми дружили, не дивлячись на вік, любили один одного, він був частим гостем у нашій сім'ї. Юрій Дмитрович запам'ятався якимось особливим, у ньому поєднувалися шляхетний артистизм і, водночас, скромність, він не вмів кичитись собою, ніколи не підвищував голосу.

Це була людина, яка поєднувала в собі тонкий професіоналізм, вимогливість, доброзичливість та чуйність. Якщо в мене щось не виходило з сольфеджіо чи гри на скрипці, то професор завжди допомагав мені. Дивуюся ще й нині, де набрався він того терпіння, щоб виправляти недоліки з посмішкою, коректно і разом з тим вимогливо, так що тебе це стимулювало недопустити жодної похибки. Перебуваючи з ним, я відчував якусь духовну гармонію. Він захоплювався мене своїми розповідями до класичної, народної і сучасної музики. Розповідав мені багато цікавого про своє життя.

П. Крих любив розказувати про дитячі і юнацькі роки, часто згадував Полтавщину (м. Гадяч), де пройшло його дитинство, гімназійні роки, а найбільше запали мені в душу слова про професора-скрипала С. Іванова із Петрограда, який перебував у Гадячі, і якому врятував життя. Він отримав в подарок скрипку від самого п. Іванова. Скрипка полонила його і стала змістом життя. Від п. Криха я вперше почув про відомого французького скрипала Жака Тібо. Я дізнався, що молодий скрипаль Ю. Крих у 1934 р. брав участь у Міжнародному конкурсі в Парижі і став переможцем, після чого голова комісії Жак Тібо зарахував його на Вищі мистецькі курси при музичній школі "École Normale de Musique". Складна програма навчання в цій школі допомогла Ю. Криху досягнути своєї майстерності.

Впродовж року навчаючись в ній, він постійно консультувався у відомого музиканта Жака Тібо. Хоч було нелегко, - згадував маестро, адже щотижня довелося давати концерти, виступати з іншою програмою. Однак п. Юрій справився з усім, тому не тільки виступав із сольними концертами, а й брав участь у збірних вечорах, маючи змогу познайомитись з такими відомими музикантами, як А. Тоскані, С. Рахманіновим та ін.

Незабаром слова про талановитого скрипала Юрія Криха облетіла всю Європу. Він виступав із сольними концертами у Парижі, Варшаві,

Любліні, Львові та ін. містах. Окрім класичної музики, Юрій Дмитрович використовував фольклор Галичини.

Із його розповідей про творчу діяльність у місті Тернополі, було відрядно дізнатися, що був директором музичної школи, дбав про культурний розвиток області.

Приємно було відвідувати його кабінет, у якому не знаходилось дорогих речей ні меблів, а лише майстрові скрипки, багато музичних збірників, концертних афіш, фотографій, рецензій, навчальних посібників, грамот тощо.

Ніколи не забуду розповідь музиканта про те, як отримав від самого М.І.Калініна скрипку А. Страдіварі, на якій так хотілося зіграти хоч раз у житті. Та недовго натішився нею, тому що перешкодила Друга світова війна, але скрипку зховану надійно і повернув неушкодженою.

Пригадую, як, буваючи у псевдома - розповідав про співпрацю з А.Кос-Анатольським, В.О.Барвінським, С.П.Людкевичем, М.Ф.Колесом, С.А.Крупельницькою.

У роки війни - займається концертною

діяльністю, переїжджає з Тернополя до Львова, але не полишає своїх учнів, часто приїздить до них.

Він - надзвичайно багатогранна людина, далекоглядна, далекосяжна, його мистецтво - глибоко філософське, тому що музика - це окремий світ психічних переживань. А з якою дивовижною майстерністю виконував він класичні твори Моцарта, Баха, Бетховена, Паганіні, Чайковського та ін.!

Професор дуже любив місто Львів. Тут провів значну частину свого життя, де проживають його дочки та онуки, які повторили фаховий вибір скрипала. У Львові - працював проректором із науково-навчальної роботи у Львівській консерваторії ім. М. Лисенка. Саме завдяки його ініціативі отримала посаду завідувача кафедри вокалу у цій консерваторії знаменита Соломія Крупельницька.

Не менш цікавим є Київський період його творчості. Працюючи професором Київської державної консерваторії - заснував Державний український струнний квартет, якому пізніше було присвоєно ім'я Миколи Лисенка. Разом з тим - організував і керував смичковим квартетом у Київському державному університеті ім. Т. Шевченка.

Юрій Дмитрович виховав цілу плеяду творчих людей, серед них: Валерій Климов, Зенон Дашак та ряд інших. Як соліст, виступав свого часу у симфонічних оркестрах з відомими диригентами М. Колесоном, О. Климовичем, підготував і видав ряд навчальних посібників, а підсумком його науково-педагогічної роботи є книга «Школа гри на скрипці».

Маестро грав завжди темпераментно, енергійно, вишукано, професійно. Його очі були особливими, випромінювали якусь дивовижну і добру енергію.

Дуже любив наше місто, до якого приїхав у 1960 році, коли Міністерством освіти України йому було доручено створити у тодішньому Прикарпатському педагогічному інституті ім. В. Стефаника кафедру музики. Як досвідчений педагог, він організував кафедру музики, створив незабаром унісон скрипалів, струнний квартет, камерний та симфонічний оркестри. П. Юрій ніяк не і радів, що завдяки його зусиллям підготовлена база для створення музично-педагогічного факультету, який прославився ансамблями «Росинка», «Верховинка», «Гуцулочка», «Усмішка», «Легінь» тощо.

І тепер, з висоті років, я можу сказати, що мені поталанило, бо ж навчався у цієї знаменитої людини, мав змогу спілкуватися з нею, зумів перейняти хоч частинку досвіду маестро.

Скрипку я дуже люблю, хоч не музикант за професією, а германіст.

З глибин людської пам'яті віртуоза-скрипала Юрія Криха

Але кожного разу, торкаючись її струн, пригадую свого улюбленого вчителя — Юрія Криха, таку дорогу моему серцю людину. Пишаюсь тим, що мав змогу після закінчення музичної школи грати деякий час у його ансамблі скрипалів. Я всім серцем тягнувся до музики завдяки цій людині.

Не дивлячись на солідний вік маестро і обмежений час, адже Юрій Дмитрович був надто зайнятою людиною, він з великим захопленням і ентузіазмом брав участь в українсько-німецьких концертах студенсько-учнівської молоді з 1987 по 1990 рр., які організувала моя мама для німецьких будівельників, що проживали тоді у місті Богородчани. Юрій Дмитрович виступав із своїми сольними номерами, а німці захоплювалися і митувалися його дивовижною грою, і завжди були раді слухати професора-маестро.

Він був постійно у творчих пошуках, планував нові і нові концерти. Пригадую епізод, коли ми відвідали його важко травмованого у лікарні №1. Дізнавшись, що п. Юрій потрапив у аварію, ми з мамою поспішили до лікарні. Сталося диво. Юрій Дмитрович, який довго не приходив до свідомості, раптом відкрив очі. Впізнав нас. По щоках котилися сльози. Був розчулений і вдячний, що ми поруч з ним. Благальним голосом запитав: «Правда, я скоро поправлюсь і ми будемо ще грати з Володею. Я вже вирішив 23 березня дамо концерт». Він тихенько заспівав свою улюблену пісню: «Верховинко, світку ти наш». Ми гамували в собі сльози, щоб не заплакати, хоч лікар сказав мамі, що шансів на одужання майже не має. Але нам не хотілося вірити, що професор помер. А я ще такий молодий і наївний. Йдучи від нього додому, уявляв вже наші майбутні виступи. Наступного дня відвідав його рівно о 8 ранку. П. Юрій солодко спав і дихав глибоко та спокійно. Я приніс йому різні трав'яні напої, фрукти, сік. Мама наказували напоїти і нагодувати його, але мені було жаль порушувати сон хворої людини. Тож сів на стільчик і зрадив, побачивши на його щоках рум'янець. Подумалось: він скоро виждує. Не хотілось турбувати, посидівши ще трішки - підвівся, ще раз поглянув на дорогу мені людину і пішов, не знаючи, що востаннє бачу його в живих. Пішов, а пам'ять і досі зі мною. Вона жива і житима так довго, як житиме його музика — висока, дивовижна, неповторна.

*Володимир Турчин,
канд. філол. наук,
доц. кафедри німецької філології*

Крізь сльози згадую його

Юрій Крих — сильна особистість. Його вишукані манери гри на скрипці зачаровували всіх. Він був глибоким мислителем, добрим і чуйним наставником, неперевершеним майстром-скрипалем. Народившись навесні, Юрій Дмитрович неначе ввібрав із нею у себе вічну молодість, любов до музики, до людей, до сонця, до неба, до природи.

Це була незвичайна людина, якогось особливого гарту і негамовної жаги до праці. І це запалювало інших. Лагідне, аристократичне і завжди привітне обличчя випромінювало велике тепло, яке зігрівало всіх. Цей чудовий віртуоз ділився своїм талантом і досвідом з іншими, вмів передавати його, за що і заслужив велику пошану і повагу до себе.

Був знаючою та доброзичливою людиною. До нього часто зверталися за порадою митці, а він завжди був готовий надати їм допомогу. Ця людина не знала спочинку, бо його душа світ весь обіймала подум'ям тепла.

Не стало п. Криха серед нас, але залишилась пам'ять про нього, його творчий доробок, музичні твори, посібники, концерти, записи на радіо. Всі, кому дорога ця людина, зібралися 25 квітня цього року з нагоди 100-літнього ювілею, щоб віддати йому свою шану і подякувати за ті щедроті, які роздавав людям.

А він, мабуть, хотів би сказати нам такі слова: «Любі мої, я вас всіх обіймаю своїм теплом, я благословляю вас на добрі діла, які велів Господь. Майте віру і віру в Нього і будьте милосердними. Працюйте покійно, слухняно, але завзято і наполегливо, то й отримаєте винагороду і спасіння небесне. Робіть усе без нарікань і мудрувань. Я щиро дякую вам за пам'ять і зворушений вашою увагою».

*Марія Турчин,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри нім. філології*

*Ваша скрипка — для тисяч днів,
І немає йому кінця,
Її пісня дзвінка і вразлива,
Чарувала людські серця.
Час іде, все проходить, минає,
Забуваються дні і часи.
Ваша скрипка і досі грає —
Не забудеться на віки.*

Марія Турчин

25 квітня 2007 року в залі Івано-Франківської обласної філармонії відбулася Урочиста академія з нагоди 100-річчя від Дня народження одного з перших скрипалів Галичини, віртуоза-виконавця, талановитого педагога і громадського діяча Юрія Криха. Святковий концерт був організований викладачами і студентами Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка. Художнім керівником урочистостей виступив кандидат мистецтвознавства, доцент Юрій Волошук. Зранку цього ж дня у Кафедральному соборі Святого Воскресіння проведена Заупокійна Служба Божа, після чого відправили панахиду на могилі Юрія Криха.

Концерт розпочався із вступного слова кандидата мистецтв, доцента, члена національної спілки композиторів України Наталії Толошняк. На сцені виступав Мішаний хор (керівник — засл. прац. куль. України, професор Ольга Пичай). Унісон скрипалів під керівництвом ст. викл. Р. Шиптура, ансамблю бандуристів (керівник — канд. мист., доц. В. Дутчак), народного вокального ансамблю «Росинка» у складі заслужених артистів України, вокалістів. Крім того, у концерті брала участь правнучка Ю. Криха — Ярина Жук. Найгучішим оплесків здобув «Політ джмеля» М. Гимельго-Корсакова — В. Зубицького у виконанні інструментального тріо в складі І. Яцук, концертмейстера Х. Стефанюк та керівника В. Князєва. Глядачі також мали можливість послухати інтер'ю з маестро Юрієм Крихом, що збереглися в архіві обласного радіо. Закінчилися святковий концерт виступом камерного та симфонічного оркестрів.

Себе відкрити в кожній миті

„Інститут Педагогічний - до науки поклик вічний”

Життя – удача. Шукай цю мить!

Багато століть існує людство. У житті людина кожний день постає під питанням вибору, що зробити, куди піти, де купити. Так приходиться час вибирати свій шлях, тобто прощання з дитинством, пкільними безтурботними роками, де за нас ще більшість важливих справ вирішували батьки, і зустріч із справжнім дорослим життям, коли більшість із нас школярів покидають рідні домівки і йдуть сумлінно і самостійно здобувати знання, «гризти граніт науки», знайомитись з новими людьми, насолоджуватись найпрекраснішими моментами юних років, при цьому пам'ятаючи, що вони є гордістю своєї сім'ї і України.

Життя – це шанс. Скористайся ним.

У кожної людини – своя історія народження, кохання, життя, вибору професії, тобто вибору тієї дороги життя якою ти будеш крокувати зі своїми співпрацівниками, однодумцями, яка принесе тобі задоволення, натхнення, віру в завтрашній день.

Життя – це мрія. Здійсни її.

Ще в початковій школі я мріяла бути вчителем молодших класів, адже всі знають, що в першому класі вчитель заміняє дітям маму, є прикладом для наслідування, другом і порадиником. Для мене моя перша вчителька, Леся Богданівна, залишилась у серці, як людина з великої букви, її майстерності і винахідливості мали би вчитися усі педагоги. Авторитет, який вона заслужила у дітей, у мене - я зберігаю до сьогодні. Насамперед, це наполегливість, працелюбність, відповідальність, відкритість, щирість, мудрість, розум і

душевна краса. Професія вчителя, жила, живе, і буде вічно жити. Ще з малечку в моїй пам'яті прокручувались рядки вірша:

Вчителька,
Така вона хороша,
Що не сказати словами,
Як сонечко у дощик,
Як наша друга мама.
Говорить «Любі діти,
Вам треба букви знати,
Щоб всі книжки на світі
Змогли ви прочитати».
Навчаюся відмінно,
Бо вчителька хороша
І знаю – неодмінно
На неї стану схожа.

В. Паранова

Останні рядки, мрія вчитися у вищому навчальному закладі - підштовхнули мене до вибору професії «Вчитель молодших класів. Практичний психолог». Чому психологія? Це теж зв'язано з тим, що з малих літ намагалася психолог задавання питань дізнаватися про що та чи інша людина думає, мріє, що її турбує...

Я обрана сенатором Педагогічного інституту і делегатом у Студентську раду при мері міста

Життя – це любов. Насолоджуйся нею.

Ілюстрацією моїх думок слугують, нещодавно прочитані оповідання, які вплинули на формування мого характеру, заставили ще раз переконатися у правильності фахового вибору.

„Постать у дзеркалі”

Тиняючись туди-сюди, великий собака опинився у залі з величезними дзеркалами.

Йому здалося, що його оточує ціла пачка зграя.

Собака не тямився від люті, він оскалив зуби і загарчав.

Усі собаки на дзеркальних стінах, зрозуміло, зробили те саме й показали свої грізні ікла.

Собака шалено крутився довкола себе, щоб оборонитися від напасників, і люто кинувся на одного з них.

Врешті, впав на підлогу, скалічений і закривавлений після сильного удару об дзеркало.

Якби то він бодай раз приязно помахав хвостом, усі собаки з дзеркала відповіли б йому навзаєм. І та зустріч принесла б радість. Але ...

Людина завжди знаходить те, чого прагне.

Жив колись собі чоловік. Він сидів на краю оази, на вході до одного близькосхідного міста.

Один юнак наблизився до нього і спитав: „Я ніколи не був у цих краях. Які люди тут мешкають?”

Старець відповів питанням: „А які були мешканці міста, з якого ти прибув?”

„Себелюбні й недобрі. Тому я звідти виїхав”.

„Такі самі й тутешні люди”, - відповів старець.

Невдовзі до нього з'явився інший юнак і поставив те саме питання:

„Я тільки-но прибув сюди. Які то мешканці цього міста?”

Старець знову поставив те саме питання: „А які люди у місті, з якого ти приїхав?”

„Добрі, шляхетні, гостинні і привітні. Маю серед них багато друзів - було не просто їх залишити”.

„У цьому місті люди такі самі” - відказав йому старець.

Купець, що саме поїв своїх верблюдів, чув ці розмови, і коли другий хлопець віддалявся, докорив старому:

„Як ти можеш давати дві протилежні відповіді на те саме питання, що його поставили тобі двос людей?” „Сину мій - відповісти старець, - кожен носить свій світ у своєму серці. Той, хто не знайшов нічого доброго у минулому, не знайде його і тут. Натомість той, хто мав друзів в іншому місті, у цьому також знайде вірних і добрих приятелів. Люди-бо такі, якими ми їх бачимо”.

Дуже хороша і повчальна історія, прочитавши її, занурюючись в думки і намагася поглянути в середину себе і навколо. А які ж люди оточують мене? Це особистості, які з великою любов'ю, терпінням і майстерністю виховують у нас студентів той взіреть, який повинна наслідувати дитина. «Учитель для школи – це те ж саме, що сонце для всесвіту». Аналогічно і для нас викладачі – джерело знань, умінь і навичок, які ми черпаємо і засвоюємо. Я з приємністю згадую наших щирих і доброзичливих наставників: Регу О.С., Несільського С.А., Ткачук О.В., Прокопів Л.М., Хруща В.Д., Завгородню Т.К., Кіліченко О.І., Салигу Н.М., Файчак З.С., Оліяр М.П., Іванцев Н.І., Беляя М.Д., Червіньку І.Б., Сав'юк Г.П., Ізвеківій Г.В., Липу І.Ю., Максименко Н.Б., Шпак О.М.,

їхні лекції і настанови.

Праця викладачів – „відкриття перед учнями іскорки знань”, а для цього нам необхідно «...ввібрати море світла, ні на хвильку не відходячи від променів вічно сяючого сонця знань людської мудрості». Саме такими променями - є наші дорогі навчигелі, перед якими ми низько схиляємо голову і кажемо:

- Велике дякую!!!

*Ірина Бізун, студентка V-го курсу
Педагогічного інституту*

За що жінки люблять чоловіків ?

Один мій доволі негатовний випадковий якість спантеличив мене довжележною промовою про переваги стійкої статі над прекрасною. Понакилимим героям нашого часу, мовляв, все під силу: і з «вищими матеріями» вони на «ти», кількісно випереджаючи слабку стать у марафоні за Нобелівською премією, і, здавалося б, у суто жіночих заняттях - не пасуть задніх, вражаючи нас шедеврами моди і кулінарного мистецтва. Щодо кулінарії, то єдиним ім'ям, що спало на думку оратору, було ім'я Олів'є - винахідника однойменного багатфункціонального салату, що став у нагоді багатьом поколінням втомлених студентів. А от з модою справи пішли легше: Юдашкін, Армані, Версаче - ось лише декілька імен зі списку, викарбуваного у пам'яті з легкої руки Пані Реклами.

Ображена до глибини душі, я, проте, не змогла не зауважити макового зернятка правди в його словах. Забитий купою непотрібної інформації втомлений мозок довго бився над поясненням цього феномену. Аж тут прийшла на допомогу англійська класика. Сомерсет Моем писав, що чоловіки мають здатність концентруватись таким чином, що в певний момент свого життя вони віддають всі сили якомусь одному виду діяльності

і цілком зосереджуються на ньому. Навіть в період закоханості чоловіки весь час забувають про об'єкт захоплення, з головою поринаючи в інші справи: бізнес, спорт, науку, мистецтво... При наявності кмітливості і наполегливості вони досягають у цих сферах значних успіхів- знову ж таки через те, що їх нічого не відволікає. «Різниця між чоловіком і жінкою, - писав Сомерсет Моем, - полягає в тому, що жінка може любити на протязі всього дня, тоді як чоловік - лише моментами»

Проводячи ділові переговори, варячи борщ, чи просто роблячи манікюр, ми стараємось для вас суперМени. Ми влаштуємо, прикрашаємо ваше життя. В цьому і полягає наше основне призначення, варте сотень тисяч Нобелівських премій.

Чому ми це робимо ?

За що жінки люблять чоловіків :

1. У них на плечі є дуже зручне місце, на якому вночі так приємно засинати.
2. Вони живуть у гармонії зі своїм тілом, якщо не брати до уваги незначні турботи з приводу ваги, зросту, чи кількості рослинності на голові.
3. Їм подобається наше тіло навіть тоді, коли воно не подобається нам.
4. Вони люблять так жорстко, якщо врешті-решт мали необережність закохатись.

5. Бравада при вигляді мишей, кажани і спущених шин.
6. Вони не голяться нижче щіли.
7. Перукарі і косметологи не обдирають їх до нитки.
8. Вони мають дивовижну здатність позбавлятися від проблем, перерозподіляючи обов'язки.
9. Їм байдуже, що каже їхній гороскоп, теща чи сусіди.
10. Вони рідко брешуть про свою вагу, вік чи розмір одягу.
11. Їхня необізнаність переважно кумедна.
12. Їхне обличчя - справжній скарб, коли вони вручають нам якусь дрібничку в подарок.
13. Дух суперництва - у них в крові.
14. Якими зворушливими вони стають, коли плачуть, хоча вони так рідко це роблять.
15. Хоча іноді їм бракує красномовства, вони компенсують це дією.
16. Можливо, чоловіки і намагаються це приховати, вони дуже турботливі і ніжні.
17. Як вони сяють при вигляді звичайного нашвидкуруч зробленого домашнього печива!
18. В них є дивовижна здатність дивитися в очі, а проникати глибоко в серце, навіть тоді, коли ми цього не хочемо.

*Старунчак Наталія,
студентка третього курсу ФРГФ*

Весняні старти

відбулися в Харкові.

Не обійшлося без медалей серед легкоатлетів. У Запоріжжі на чемпіонаті України серед студентів Роман Медведчук вперше здобув звання чемпіона на дистанції з бігу на 1500 метрів, а Володимир Юрчук став бронзовим призером на трьохкілометровій дистанції (обидва студенти факультету фізичного виховання).

Вдалі весняні старти виявилися для спортсменів слабкішої статі, але сильнішою за духом - дівчат у вільній боротьбі. Змагаючись за Кубок України в Запоріжжі, майстри спорту, члени національної збірної, студентки факультету фізичного виховання Кв'ятковська Мар'яна та Тімашова Оксана до своїх скарбничок додали по одній бронзовій медалі. До речі, дівчата в титулі бронзових призерок нещодавно дебютували у VIII літній Універсіаді України з вільної боротьби, яка проходить в Чернівцях. Успішно провели спортивні сутички на борцівському килимі майстри вільного стилю Оксана Тімашова та Мар'яна Кв'ятковська. Обидві спортсменки святкували переконливі перемоги в

ранзі університетських чемпіонок. Браво дівчата!

Надзвичайно хочеться відзначити нашу збірну команду кросменів, які здобули перше місце в загальнокомандному заліку в обласному легкоатлетичному кросі серед студентської молоді.

В обласній Універсіаді серед студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації з важкої атлетики і на цей раз наші кращі спортсмени університету успішно змагалися за призові місця. Так, наприклад, збірна команда дівчат була найсильнішою серед учасниць «залізної» гри, а чоловіча посіла третє місце в командному заліку. Надзвичайно відрадно та успішно старти наших спортсменів студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Вдалих вам стартів на майбутній літній Універсіаді.

*Семенюк М.І.,
а.о. директора спортивного клубу
університету*

На любові тримається світ

День перемоги – величне свято нашого народу. Насамперед тому, що наступив Мир, відійшла в минуле страшна і жорстока війна, залишивши по собі пам'ять мільйонів – загиблих, поранених, забулених – всіх тих, хто не дочекався повернення додому своїх рідних і близьких. Схилиючи в цей день голови перед полеглими, задаймо ще одне свято – День матері, що є також святом для кожного українця. Така календарна близькість цих двох пам'ятних днів, наче самою долею спонукає до роздумів, що образ Матері символізує також Перемогу – Життя над смертю, Перемогу нескінченності людського роду, покликаною нести по житті Любов і Мир. Щастя нам у цьому, дорогі читачі!

ВЕСНА ПЕРЕМОГИ

Стомились від шуму травневі дощі –
І пісня розмаєм, розлого.
Я парком бреду, а назустріч мені
Нахненно дзвенить: «Перемога!»
«Так-так, Перемога! – ясніє в очах.
І твоя, і моя, і наша...»
Довкола буяє, квітує весна
Нескорених, вільних, відважних.
Та ось я прийшов. Далі – нікуди йти-
Солдат заступає дорогу.
Різьблені в граніті сиві виски
Чолонять мені: «Перемога!»
А він затискає в руці автомат
І губи мовчать винувато.
Здається, щось хоче сказати солдат
А я не наважусь спитати.
Бо, може, він хоче сказати мені
Про рани свої, що на тілі,
Або ж про рубці на юначім чолі
Чи руки, що в танку горіли.
Чи, може, про першу свою висоту,
Де кулі хижіли роями...
Чи, може, немовлене слово «люблю»
Тремтить дотепер між губами.
Чи скаже солдат, як зривався вві сні
Від владного: «Рота, за мною!».
А може... І він оживає в мені
Живуче – судомно, до болю.
Та він не про себе говорить в цю мить
Й мовчить про свої нагороди,
А тільки: «Ми знали: свободи не вбить,
Не знищить ніколи народу.
І мир ми для вас на роки зберегли,
А вам естафету вручили.
То як же так сталося, синочку, скажи,
Що так на землі согрішили?».
Солдат промовляє-мороз по душі:
Та звідки він може все знати?
«Чорнобиль, Афган і кислотні дощі,
Хвороби полів і нітрати,
І ріки без риб, обмілілі моря,
І душі людські обмілілі...».
Сказав - і скотилась гранітна сльоза,
Солдатська сльоза наболіла.
«Я рацію маю, - згукнулось в мені,-
Як любиш Україну, то знай:
Життя – боротьба, а у кожній борні
По нас свої вчинки звіряй!».
І бачу : гояться гранітні рубці,
І очі вже світяться живо,
Та все ще стою. А довкола – пісні
Солдатам здобутого миру.

Кулі літали низенько,
Жито, траву чіпляли,
Мамо, матусю, ненько,
Кулі в серця влучали.
Хтось не діждався ранку,
Хтось не вернувся з атаки,
Мамо, матусю, мамко,
Кров'ю розквітли маки
Днів тих страшних
перехрестя
Треба усім пам'ятати.
Мусимо жити по честі –
Щоб не убивати.

поетичні рядки
Любомира Кліща

На любові тримається світ,
Як зоря на небесній імлі.
Із далеких незримих століть
Жінка-мати іде по Землі.

І немає ніжніших долонь
Від отих, що леліють дитя.
З попелястих натруджених скронь
Сріблом світиться доля Твоя.

Доля матері – пісня страждань
У темряві безсонних ночей,
Крихта світла у призмі чекань,
Що життям пломеніє з очей.

І немає ясніших надій
Від отих, що із серця Твого.
Дивним помислом затінки вій
Суплять зморшками мудре чоло.

Кожен крок Твій до щастя сяга
Через літ нетривку тетиву...
Да освятиться Твоє ім'я
Серед тисяч подібних йому.

І немає тепліших хвилин
Від отих, що даруєш мені.
Поклоняюсь. Крізь вічності плин
Жінка-мати іде по Землі.

Профком студентів

Запрошуємо

Літній відпочинок на березі
Чорного моря

На Вас чекають незабутні враження,
цікаві знайомства та численні розваги

За детальною інформацією
звертайтеся у профком студентів
ауд. 106 (гуманітарний корпус)

Засновник видання - Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (ректор - член-кореспондент НАНУ, доктор фізико-математичних наук, професор **Богдан Остафійчук**)
Відповідальні за випуск:
Жанна Дутчак, Наталія Рушак
Верстка і дизайн:
Ірина Сидорук

Газета зареєстрована обласним управлінням у справах преси та інформації Івано-Франківської облдержадміністрації від 29.08.2005р.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу інформації
№ 555, серія ІФ

Редактор **Любомир Кліщ**
Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст.
Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції
Тираж примірників